

Pomurski vestnik

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA POMURJE

Leto XI. Štev. 25

MURSKA SOBOTA, 25. JUNIJA 1959

Cena din 10.—

IV. KONGRES ZVEZE KOMUNISTOV SLOVENIJE

DOSLEDNA BORBA

za socialistično preobrazbo naše družbe

Sedle so volitve delovnega predsedstva, ki ga sestavljajo: Marija Aljančič, Viktor Avbelj, Aleksander Cerče, Ivo Jamnikar, Albert Jakopič, Edvard Kardelj, Stane Kavčič, Boris Kraigher, Tone Kropušek, Franc Leskošek, Ivan Maček, Franc Popit, Lidija Sentjunc, Vida Tomšič, Janez Vipotnik, Ivan Regent in Miha Marinko.

Nato je pozdravil kongres v imenu CK ZKJ in tovariša Tita Aleksander Rankovič, ki je v svojem govoru med drugim poudaril, da se je v razdobju petih let, kolikor je minilo med III. in IV. kongresom ZKS, Zveza komunistov Slovenije

V torek dopoldne se je začel v veliki unionski dvorani IV. kongres Zveze komunistov Slovenije. Dvorana je bila za to priložnost praznično okrašena. V zastavah, z velikimi slikami tovariša Tita, Engelsa, Marksa in Lenina ter z velikim borbenim geslom »Proletarci vseh dežel, združite se«, vsa v žarki luči reflektorjev, je dajala dvorana na moč praznično vzdušje in razpoloženje. Z navdušenim ploskanjem so delegati (674 po številu) pozdravili prihod članov izvršnega komiteja CK ZKS in predstavnikov CK ZKJ, nato pa so zapeli Internacionalo. Takoj za tem je sekretar CK ZKS tovariš Miha Marinko začel kongres in pozdravil delegate in goste — sekretarja CK ZKJ Aleksandra Rankoviča in člana CK ZKJ Dobrivoja Radosavljeviča in Cvijetina Mijatoviča, nato predstavnike CK bratskih republik in naposled v kratkem nagovoru med drugim poudaril, da ima IV. kongres ZKS posebno obeležje s tem, da je v 40. jubilejnim letu Komunistične partije Jugoslavije. Dalje je tov. Marinko z obžalovanjem ugotovil, da je v času med obema kongresoma umrlo 669 članov Zveze komunistov, med njimi člana CK ZKS Franc Černe in Angelca Ocepkova in pozval delegate, naj počastijo njihov spomin z enominutnim molkom. Nato je odšla tričlanska delegacija položiti venec na grobnico narodnih herojev.

V torek popoldne je kongres delal v štirih komisijah in sicer v komisiji za gospodarska vprašanja, za delavsko in družbeno samoupravljanje, za organizacijsko-politična in za ideološka vprašanja. O organizacijsko-političnih nalogah je govoril v prvi komisiji Janez Vipotnik, v komisiji za ideološka vprašanja je Mitja Ribičič prebral referat obolega Borisa Ziherla, v komisiji za delavsko in družbeno samoupravljanje pa je imel koreferat Stane Kavčič.

Tudi včeraj je kongres nadaljeval delo v komisijah, danes pa se je sestel k plenarnemu zasedanju. O nadaljevanju kongresa bodo poročali prihodnjič.

Aleksander Rankovič, sekretar CK ZKJ, pozdravlja kongres

skupno s celotno Zvezo komunistov Jugoslavije vztrajno in dosledno borila za socialistično preobrazbo naše družbe. Ko je obvladovala množične težave, predvsem zunanje politične in gospodarske, se je naša Zveza komunistov, ki se je ravnala po revolucionarnih idejah Marxa, Engelsa in Lenina ter zavračala dogmatična patenja njihovih nauk, smelo spoprijela z vsemi problemi protislovnega razvoja socializma v prehodni dobi.

V tem boju z njim, je dejal tov. Rankovič, so se pojavljale mnoge nevarnosti, predvsem birokratsko-dogmatične in malomeščansko-anarhistične. V tem boju je kljub vsem težavam, kljub vsem negativnim pojavom, ki so spremljali našo družbeno-politično preobrazbo in včasih zajeli tudi nekatere člane Zveze komunistov, naša Zveza komunistov časno izpolnjevala svojo revolucionarno vlogo. Skupaj z vsemi drugimi zavestnimi socialističnimi silami naše družbe, ko je vestno opravljala svojo avantgardno vlogo, je ZK odločilno vplivala, da so najširši sloji delovnega ljudstva dosegli v tej dobi ogromne uspehe.

Ugledni gostje na svečanosti ob otvoritvi tovarne čevljev v Turnišču

Dosegli smo velike uspehe v gospodarski graditvi, je poudaril dalje tov. Rankovič, v glavnem smo postavili temelje našega družbeno-političnega sistema na podlagi delavskega in družbenega samoupravljanja in našli rešitve za osnovna družbeno-politična vprašanja na raznih področjih. Pred nami so še množične težave na tej poti, pred nami so množične in vsakdanji problemi, toda naša pot je jasna in perspektivno svetla, je dejal tov. Rankovič.

V nadaljevanju je tov. Rankovič obrnil o nekaterih organizacijskih, političnih in ideoloških vprašanjih in nalogah, nato pa o nekaterih slabostih in napakah v delu organizacij Zveze komunistov.

Ko je v nadaljevanju svojega govora tov. Rankovič spregovoril o naši nacionalni politiki, je dejal, da je znano, da se naša napredna in demokratična politika v narodnostnem vprašanju ni začela včeraj, niti ni nekaj izločenega iz splošne idejne in politične zamisli ZKJ. Dejaj, da je v svojem dosedanem razvoju, v zunanjih dogodkih, bi-

la pogosto postavljena na preizkušnjo tudi naša politika v narodnostnem vprašanju. Izkušnje v tem oziru so lahko zelo poučne, ker so med drugim pokazale globoko pravilnost in moč naše socialistične in demokratične politike na tem področju. (Nadalj. na 2. str.)

Bodoče naloge Zveze komunistov

Iz referata sekretarja Centralnega komiteja /KS tovariša MIHE MARINKA

Oba predhodna kongresa naše partije oziroma Zveze komunistov Slovenije sta konkretno opredelila naloge v skladu s smerjo in splošnimi nalogami, ki sta jih začrtala V. in VI. kongres komunistov Jugoslavi-

je. Vsak teh kongresov je bil izraz svoje dobe, zunanjih okoliščin in nalog socialistične graditve naše družbe. Prav tako je tudi danes. Vendar se naš današnji kongres bistveno razlikuje od prejšnjih.

Preteklo je leto dni po VII. kongresu Zveze komunistov Jugoslavije, ki nam je dal program. S tem dejstvom smo med nekoliko socialističnih dežel-

povezuje z napori vseh naprednih socialističnih sil v sedanosti, odprta perspektiva za prihodnost, omogoča v takem okviru spodbujanje vseh naprednih sil pri nas, postaja dnevno nalogo za akcijo in v tej akciji prerašča iz programa komunistov v vseljidski program in v socialistično akcijo milijonov delovnih ljudi.

Jugoslovanski komunisti se zavedamo, da delujemo v svetu, ki se hitro in globoko spreminja. V letih, ki so pretekla od našega zadnjega kongresa, se je ta proces spreminjanja izredno okreplil, prevladovali imperialistične epohe je očitna. Pred našimi očmi razpada svet, ki je bil zgrajen na delitvi dela na vladajoče industrializirane dežele in na odvisne dežele-provzvaljke surovin, razpada svet, ki je bil v skladu s tako delitvijo dela organiziran kot labilno ravnotežje nekaj imperijev, okoli katerih so gravitirale bolj ali manj odvisne, manjše in manj razvite dežele in pod katerimi so ječale kolonije v taki ali drugačni obliki. Pred našimi očmi nastaja nov svet z novo delitvijo dela. Epoha odkrivanja in znanosti in tehniki so omogočila tak razvoj proizvodnih sil, da so postali okvir kapitalistične družbe spriči nezadržne rasti politične zavesti, borbenosti delavskega razreda in delovnih ljudi prejemni. Človeštvo stopa po različnih poteh v obdobje preobrazbe ekonomskih in družbenih odnosov v socialistične odnose. Danes je značilna razlika med razvitimi in nerazvitimi deželami. V določenem smislu se ta razlika celo povečuje, toda prihaja vedno bolj v nasprotje z razvojem proiz-

Seja okrajnega komiteja ZKS

PESTRA VSEBINA RAZPRAV NA KONFERENCAH ZKS

V soboto, 20. junija je bila v Murški Soboti seja okrajnega komiteja ZKS. Komite je analiziral letne konference osnovnih organizacij in občinske konference, razpravljal o kadrovskih problemih v zdravstvu in socialnem zavarovanju ter o delu mladinske organizacije.

Tako v poročilu kakor tudi v diskusiji je bilo poudarjeno, da so bile letne konference osnovnih organizacij na splošno boljše pripravljene kot prejšnja leta in da so hkrati obravnavale probleme tudi bolj kompleksno in temeljito. Vaske organizacije so razpravljale pred-

vsem o kmetijstvu, zadružništvu, kooperaciji in o delu političnih in družbenih organizacij. V mestih so komunisti posebej največ pozornosti komunalnim in stanovanjskim problemom ter stanovanjskim skupnostim. Povsod so razpravljali tudi o naši zunanji in notranji politiki. Na občinskih konferencah pa so komunisti poleg osnovnih gospodarskih problemov precej razpravljali tudi o organizacijskih in kadrovskih problemih, ki se pojavljajo v organizaciji. Konferencam ZKS so prisostvovali tudi člani delavskih in zadružnih svetov in drugih družbenih organov ter dali tudi marsikatera koristna opazila in opozorili na določene pomanjkljivosti in težave pri delu teh organov. Nadalje je komite obširno razpravljal tudi o sestavi vodstev osnovnih organizacij in občinskih komitejev.

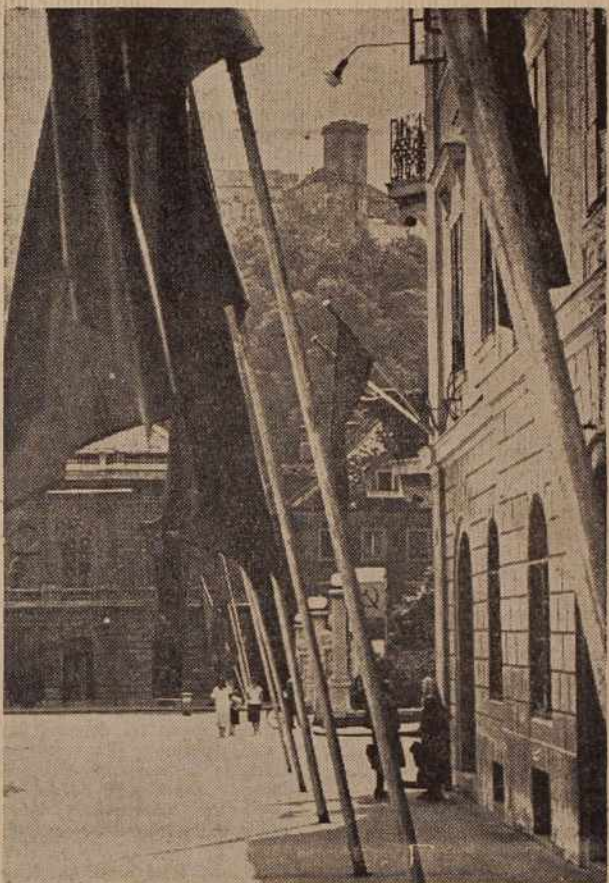
Poleg tega je komite obravnaval kadrovske probleme v zdravstvu in socialnem zavarovanju, delo upravnih odborov zdravstvenih zavodov, ob koncu pa še analiziral delo mladinskih organizacij.

Top. Miha Marinko med branjem referata

mi postaja edina dežela oziroma partija, ki ima tak program za socialistično izgradnjo družbe. Vrednost programa Zveze komunistov Jugoslavije ni samo v tem, da daje teoretične odgovore na sodobna vprašanja boja za socializem, ampak predvsem v tem, da se oslanja na živo prakso socialistične graditve pri nas, da jo povezuje z našimi boji v preteklosti,

(Nadaljevanje na 2. strani)

Okrašena Ljubljana v kongresnih dneh

ČZP »Pomurski tisk« Murška Sobota in druga. Kolektiv ČZP »Pomurski tisk« je poslal četrtemu kongresu brzojavko z naslednjo vsebino:

»Delovni kolektiv ČZP »Pomurski tisk«, zbran na svečanem sestanku, pošilja IV. kongresu Zveze komunistov Slovenije borbene pozdrave.

Naš kolektiv si je že doslej uspešno prizadeval poglobljati vse pridobitve 40-letnega boja naše Partije in obljublja, da bo tudi v bodoče sledil temu boju in izpolnjeval naloge, ki jih bo postavil IV. kongres pred delovne kolektive.

Naj živi Zveza komunistov Jugoslavije in tovariš Tito!»

Iz referata sekretarja Centralnega BODOČE NALOGE ZVEZE KOMUNISTOV

(Nadaljevanje s 1. strani)

vajalnih sil in čedalje močnejšo potrebo in voljo nerazvitih područij, da se gospodarsko hitro razvijajo. Tako raste število dežel, ki se osvobajajo iz kolonialne odvisnosti in bore za hitrejši lasni razvoj, v katerem vidijo podlago svojemu samostojnosti. Vse to kaže, da se v svetu, ki nastaja, ustvarjajo pogoji za izravnavanje stopnje ekonomskega razvoja in s tem za enakopravne in svobodne odnose med narodi.

Ta tendenca, ki je močan faktor krepitve socialističnih sil v svetovnem merilu, pa se bori s silami, ki so zainteresirane na starem sistemu, zlasti na kolonialni posesi v tej ali drugačni obliki in na privilegijih, ki jim jih daje njihov industrijski potencial in odnosih z nerazvitimi deželami. Zato te reakcionarne sile vztrajajo na tisti stari politiki, ki je bila normalen pojav v časih, ko so velike sile imele izključni vpliv v mednarodnem življenju. Poleg kolonializma, katerega reakcionarnost in nemirobnost sta očiti, je politika blokov, politika zbiranja in organiziranja dežel v tabore pod vodstvom posameznih veselil, glavna ovira za svobodno uveljavljanje naprednih sil v današnjem svetu. Politika blokovske razdelitve je v globokem nasprotju s potrebo in zahtevo po enakopravnih odnosih med državami in po neodvisnem razvoju ter sodelovanju, zasnovanem na vzajemnem spoštovanju suverenosti vsake dežele, brez ekonomskega izkoriščanja in političnega vmešavanja v notranje zadeve drugih dežel. Predvsem pa taka blokovska razdelitev spodbuja oboroževalno tekmo, tekmo za vpliv in prestižne pozicije, ki vsebuje stalno grozečo nevarnost za svetovni mir.

Ko na ta način ocenujemo sodobno svetovni razvoj, konsekvantni v svoji socialistični politiki podpiramo jugoslovanski komunisti vse napredne tendence, boj še odvisnih narodov za svobodo in samostojen razvoj, pomagamo po svojih močeh deželam, ki se trudijo, da bi utrdile svoj pravi pridobljeno samostojnost, obenem pa želimo sodelovati na temelju medsebojnega spoštovanja in enakopravnosti na vseh področjih tudi z vsemi ostalimi deželami, ne glede na njih družbeni sistem. Na mednarodnih forumih in v dvostranskih stikih se borujemo za mednarodno pomoč, za ekonomski razvoj nerazvitih dežel kot eno najvažnejših zahtev da-

našnjega časa. Podpiramo Organizacijo združenih narodov kot organizacijo, ki omogoča in pospešuje mednarodno sodelovanje. Hkrati podpiramo vsako iniciativo, ki zmanjšuje vojne nevarnosti, zlasti nevarnost, ki izhaja iz tekme v oborožitvi z atomskim in hidrogenskim orožjem. Mi smatramo, da je taka politika pot, ki naj privede do sabbljenja blokovske zaprtosti in do postopnega preraščanja meddržavnih odnosov v miroljubno svetovno sodelovanje.

Jugoslovanski komunisti smo prepričani, da s tako politiko aktivne koeksistence in s podporo vsem progresivnim silam, v katerikoli obliki se pojavljajo, podpiramo gibanje k socializmu ter obenem ustvarjamo čim boljše zunanje politične pogoje za hiter razvoj socializma doma. Realnost in uspešnost politike aktivne koeksistence se kaže v rastočem pomenu teh naporov Jugoslavije za vse večje število dežel, ki se prav tako borujejo proti blokovski podreditvi. Od tod tudi izredni, mednarodni ugled Jugoslavije. Manifestacija te politike so bili Titovi obiski v azijsko-afriških deželah, Kerdeljov obisk v skandinavskih deželah in neslišni drugi stiki z raznimi evropskimi in izvenevropskimi deželami.

Naša politika aktivne koeksistence temelji na ustreznih notranji, predvsem ekonomski politiki. Iz lastnih izkušenj predober vemo, da je dežela, ki nasprotuje blokovskemu hegemonističnim težnjam veselil, obsojena na napade od vseh strani in predvsem vsak čas izpostavljena ekonomskemu pritisku. Komunisti in delovni ljudje Slovenije so dajali tej mednarodni politiki Titove Jugoslavije neprestano in vsestransko oporo.

V okviru splošne in jasne jugoslovanske politike je geografski položaj Slovenije — mejimo na države, kjer živi naša manjšina in kjer vladajo drugačni družbeni sistemi — zahteval še posebne napore in delo, v odnosih sosednjimi deželami. Mislím, da lahko ugotovimo, da se je prav tu, na tem področju ponovno pokazala realnost in uspešnost politike aktivne koeksistence. V obojestransko korist obmejnega prebivalstva in v korist razvoja dobrih sosedstvenih odnosov med obema državama smo ustvarili na obmejnem področju s sosednjo Italijo najnormalnejše odnose, ki so v nekem pogledu celo vzgledni v evropskem merilu.

Položaj slovenske narodnostne manjšine v zamejstvu sicer še ni zadovoljiv. V zadnjem letu so desničarske grupacije v sosednjih državah s podpiranjem in razpohovanjem nacionalno-šovinističnih strasti znova začele svojo reakcionarno dejavnost za poslabšanje položaja naših narodnostnih manjšin, da bi si reakcija na ta način ustvarila oporo za svoj boj proti lasnim naprednim socialističnim silam v teh deželah.

Naša moralno politična podpora obrambi dvojezičnih šol na Korškem predstavlja zaradi tega odpor proti takim desničarskim tendencam, ki povzročajo zastiupljanje ozračja med narodi in državami in zaostritvev odnosov na mejah. Nam narodnostna manjšina nek-

neje skrbijo tendence, ki se pojavljajo v zadnjem času nesa- miselno v Avstriji (zbiranje in nastopi voikdeuscherejev) in v nekaterih krogih v Italiji (proces proti Beneški četi, begunci iz Lore), ampak istočasno in na čuden način tudi kot vsklajane akcije v sosednjih državah vzhodnega bloka, Albaniji in Bolgariji. Od tod torej dejstvo, da so narodnostne manjšine jugoslovanskih narodov v nekaterih deželah ponovno predmet hudega narodnostnega zatiranja.

Ob tem, ko se borimo proti vsem takim pojavom, moramo komunisti še naprej dosledno odkrivati ostanke nacionalističnih in protisocialističnih sil pri nas kot vir narodnostne neustrečnosti in šovinizma in gradi-

sene in neuspešne notranje politike — je danes čedalje bolj jasno tudi takim politikom, da je bila močna in praveplehna politika Jugoslavije možna zaradi našega izrednega ugleda, ki izhaja iz junaške narodnoosvobodilne vojne, kakor tudi zaradi naše jasne usmerjenosti k maksimalni mobilizaciji lasnih sil v povojni graditvi in taki izgradnji družbenih odnosov, ki ustrezajo delovnim ljudem in ki zato sami po sebi pomenijo močno moralno-politično oporo državnemu in političnemu vodstvu v notranji in predvsem v zunanji politiki.

Politične aktivne koeksistence ne bi bila mogoča brez intenzivne ekonomske in družbene gradnje doma, saj bi sicer dežela brez take usmeritve v da-

stična izgradnja lasne dežele, smo smatrali, da so vsi naporji za osvoboditev socialističnih načel v naši praksi obenem tudi važen prispevek k mednarodnemu gibanju. Preteklo obdobje je bilo v tem posebno važno.

Ob naglem uveljavljanju delavskega in družbenega samoupravljanja kot tudi izpopolnjevanju komunalnega sistema je bil dosežen izreden gospodarski razvoj v vseh Jugoslaviji in tudi v Ljudski republiki Sloveniji. Ta razvoj se kaže v intenzivnem porastu produktivnih sil. V tem času so se namreč povečala osnovna sredstva za produkcijo za 34%, obratna sredstva za 90%, število zaposlenih za 20%. Realni narodni dohodek pa je porasel za 47,5 odst. kot rezultat povečanja

Pogled v dvorano, kjer je kongres. V ospredju delovno predsedstvo kongresa

dar ne služi za objekt, preko katerega bi izvajali kakršenkoli pritisk na sosednjo državo, ampak skušamo nasprotno doseči: tako odnose, da bi postala narodnostna manjšina element za sporazumevanje s sosednjimi deželami. Na istem načelu temelji tudi naša politika do tujih narodnostnih manjšin v naši državi.

Ob taki naši politiki, ki ne izhaja le iz trenutnih potoz mednarodne politike, ampak iz naših doslednih načelnih socialističnih stališč, pa nas najres-

ti čvrsto enotnost državljansko naše socialistične skupnosti. Naša zunanja politika in njeni uspehi so seveda najglavnejši povezani z uspehi na področju materialne graditve dežele in na področju graditve socialističnih družbenih odnosov. Čeprav so mnogi nezadovoljni s priroč nesporno uspešnih zunanje-političnih potez nove Jugoslavije in s priroč obstoječih težav v gospodarski in družbeni izgradnji doma skušali prikazovati vso stvar kot posledico »uspešne« zunanje politike in »zgre-

našnjem svetu kaj lahko postala plen mednarodnih kombinacij veselil ozroma blokov. Zato smo komunisti posvečali vso pozornost in vse sile prav nadaljnji graditvi materialnih sil naše dežele in se borili za dosledni razvoj socialističnih družbenih odnosov. Izhajajoč iz ocene, ki jo praksa dneвно potrjuje, da je namreč za nadaljnji razvoj socializma v svetovnem merilu najpomembnejša ne samo dosledno napredna, socialistična zunanja politika, ampak predvsem dosledna sociali-

produktivnih sil in povečane produktivnosti dela.

Spričo tega je razumljivo, kako nesmiselna je zaskrbljenost za nadaljnjo industrijski razvoj Slovenije in kako smešno so razna očitjanja in natolcevanja zakrknjenih nacionalističnih elementov o našem zaostajanju in podobne govornice, ki jih širijo taki elementi z jasnim namenom, da bi spodkopavali enotnost naših narodov in ovirali naš socialistični razvoj. Tako govore včasih tudi nekateri naši »strokovnjaki«, ki se še niso osvobodili kapitalističnih pogledov na naše gospodarstvo, ki večkrat vidijo napredek samo v industrijskih investicijah, ne vidijo pa človeka, ne povezanosti boja za gospodarski napredek z bojem za družbeni razvoj, za razvoj novih človeških in družbenih odnosov.

Boj za premagovanje gospodarske zaostalosti dežele in likvidacijo izkoriščevalskih kapitalističnih in kolaborantskih elementov smo v prvih letih po vojni in revoluciji moralno vodili z metodami, ki so omogočale mobilizacijo in koncentracijo vseh materialnih sredstev, njihovo plansko uporabo po državnem aparatu in politično-operativnim posegih vodilnih subjektivnih sil. Tako smo lahko ustvarili bazo nadaljnjemu gospodarskemu razvoju, zagotovili neodvisnosti dežele ter ustvarili nujne materialne pogoje za razvoj novih družbenih odnosov. Zato pa je bila za naš socialistični razvoj toliko pomembnejša jasna usmerjenost Centralnega komiteja ZKJ in komunistov, da smo na te metode gledali kot na prehodne in pravočasno spoznali, da se v proglaševanju teh metod, za edno pravilne in trajne, skrivna nevarnost uveljavljanja vsemožnega državnega aparata in partijske organizacije, nevarnost njenega odvajanja od delavskih množic. Od njene temeljne vzgojne in politično-vodstvene vloge, nevarnost, ki bi mogla zavreti bodočo socialistični razvoj in povzročiti brokersko izkrivljanje družbenih odnosov.

Zato moramo smatrati kot največjo zmago komunistov v povojni dobi, v dobi po zmagovalni socialistični revoluciji, da smo sami in pravočasno začeli

(Nadaljevanje s 1. strani)

Tov. Rankovič je nato dejal: V svojem doseganju razvoju, v zunanji dogodkih, je bila pogosto postavljena na preizkušnjo tudi naša politika v narodnostnem vprašanju. Izkušnje v tem oziru so lahko zelo poučne, ker so med drugim pokazale globoko pravilnost in moč naše socialistične in demokratične politike na tem področju.

Politika, ki zagotavlja svoboden socialni, nacionalni, gospodarski in kulturni razvoj vseh narodov in narodnost, politika, ki ne boleva niti v teoriji niti v praksi zaradi bolezni hegemonije in diskriminacije drugih, politika polne in dejanske enakopravnosti, katere temelje smo zgradili v naši revoluciji in ki smo jo izvajali v naši de-

v prihodnje še večje sadove v korist vsestranskega razvoja vseh naših narodov in vseh narodnih manjšin v Jugoslaviji. Bi bi srečna, ko bi lahko danes rekli, da se tudi druge sosednje dežele v odnosu do naših narodnih manjšin ravna po podobnih načelih, da tudi tamkaj izvajajo podobno prakso kakor v FLRJ, in tako bi narodne manjšine postale vendar še čimtelj za zblíževanje in prijateljstvo med nami in našimi sosedi. Bilo bi normalno pričakovati, da bi v našem času v Evropi za vedno izginila politika raznarodovanja, ki je prinesla narodom in državam toliko zla.

Naše izkušnje kažejo, da je dosledna demokratična politika

čedalje bolj krepke zavest o potrebi reševanja manjšinskega vprašanja na drug, demokratičen način.

Žal, še vedno ni to primer, kadar gre za naše narodne manjšine. Nočem se ob tej priložnosti spuščati v daljino in niti nedavno preteklost, čeprav so bili pripadniki naših narodnih manjšin v nekaterih sosednjih deželah izpostavljeni režimu surovega preganjanja in množčnega razseljevanja, ko so strategii hladne vojne menili, da so narodne manjšine v naši državi lahko zlorabljali kot sredstvo v politiki proti socialistični Jugoslaviji.

Ne moremo pa zapreti oči pred manifestacijami podobne

daljevali svoja prizadevanja tudi v prihodnje in se ne bomo sprijaznili z obnavljanjem politike raznarodovanja naših manjšin, na katero se žal ponovno orientirajo nekateri desničarski in šovinistični krogi v Avstriji, ki jim pa avstrijska vlada žal, v zadnjem času zlahka popušta.

Čeprav se ne moremo govoriti o recipročnem enakem obravnavanju slovenske manjšine v sosednji Italiji, se je splošni položaj naše manjšine v tej državi do določene mere zboljšal v skladu s pogodbami in ugodnim razvojem odnošajev med našima dvema državama v zadnjih nekaj letih. V tem oziru so bili dosežni pomembni rezultati, tembolj, ker je bilo tre-

Zato cenimo svobodo, neodvisnost in integralnost drugih držav, tako kakor svojo lasino.

Takšno politiko podpirajo aktivno vsi naši narodi, v njej zavestno sodelujejo naši ljudje kot pripadniki socialističnih in neodvisne dežele, ki stojijo v prvih vrstah boja za mir, socializem in splošen napredek po svetu. Na tej podlagi smo skušali zgraditi prijateljske odnose z vsemi državami, predvsem z našimi sosedi, s katerimi imamo mnogostevne skupne interese. V prihodnje bomo napravili vse, kar bomo mogli, da bo do tega prišlo, vendar pa to ni odvisno samo od nas, kakor to tudi že doslej ni bilo. Prav tako pa bodo naleteji odločeni in enodusni odpor naših narodov poškusi na raznih straneh in v raznih oblikah, da bi naši soci-

Tov. Aleksander Rankovič na IV. kongresu ZKS

Enakopravnost naših narodov - največja pridobitev

želi, je dala doslej rezultate največjega pomena. V zvezi s tem menim, da delim tudi vaše mnenje, tovarišče, in tovarišče, ko pravim, da so lahko ZKJ, kakor tudi vse socialistične sile naše dežele po pravici ponosne na ustvarjeno bratstvo, enotnost in enakopravnost vseh narodov ter vseh narodnost v naši deželi, na ureditvi narodnostnega vprašanja v Jugoslaviji. To smo lahko tembolj, ker smo se tudi na tem področju vztrajno borili s težko in reakcionarno dediščino iz preteklosti in s poškusi, z raznih strani, da bi v tem škodili Jugoslaviji kot socialističnemu gibanju in kot neodvisni deželi.

Globalno smo prepričani, da bo takšna naša politika v narodnostnem vprašanju prinašala

do manjšin edina pot, ki vodi tako k notranji in zunanji stabilizaciji vsake dežele, kakor tudi k njenemu maksimalnemu prispevku k mednarodnemu sodelovanju in ohranitvi miru.

V sedanjih okoliščinah morajo biti in so lahko manjšine čedalje manj element razdora in čedalje bolj element zblíževanja narodov. Kolikor so jim zagotovljene širše pravice, toliko uspešneje bodo opravljale vlogo podpiranja prijateljskega sodelovanja in zblíževanja narodov.

Treba je spoznati, da so minili časi, ko so mislili, da je surovno zatiranje tujih narodnosti pot k stabilizaciji katerekoli dežele. Družbeno-gospodarski procesi, ki se razvijajo danes po svetu,

politike, ki se ponovno pojavljajo v nekaterih sosednjih deželah. V mislih imam nedavna politična in zakonodajna dejanja v Avstriji na škodo pravic slovenske manjšine v tej državi. Zadeva je tem hujša, ker se s temi dejanji ukinjajo nekatere pravice, ki jih je naša manjšina že uživala in ki so bile izrecno zajamčene z določbami avstrijske državne pogodbe. Na naši strani smo se mnogo prizadevali, da bi odvrgli odgovorne kroge v Avstriji: od takih korakov, ki so v škodo ne samo slovenske manjšine, tembolj tudi v škodo naših medsebojnih odnošajev, ki jim je bila v zadnjem času povzročena resna škoda s takimi in podobnimi protijugoslovanskimi dejanji: na avstrijski strani. Mi bomo na-

ba obvladati težke posledice iz preteklosti, ki se še občutijo, predvsem v delovanju reakcionarnih in šovinističnih elementov na italijanski strani, ki še vedno nečesto prekinilo s to preteklostjo, kot je primer z Beneško četo, in s tem ovirajo pozitivni razvoj na tem področju. Politika polne narodne enakopravnosti vseh naših narodov in vseh narodnosti v Jugoslaviji temelji na naših socialističnih načelih ter je neločljiv del prakse v našem državnem in političnem življenju. To je ena izmed bistvenih postavk za zgraditev socialistične družbe pri nas, kakor tudi za našo miroljubno zunanjo politiko, ki izhaja iz spoštovanja neodvisnosti in enakopravnosti narodov in držav, velikih in majhnih.

alistični skupnosti in njenim ljudem prizadevali škodo v njihovem ustvarjalnem delu. Mi bomo dosledno izvajali našo načelno demokratično politiko do narodnih manjšin v naši deželi in zahtevali, naj prav tako ravnaajo z našimi narodnimi manjšinami v drugih deželah.

Se enkrat vam želím, tovarišče in tovarišice, mnogo uspeha pri delu na tem našem kongresu in v nadaljnjem boju za srečo, za svobodni socialistični razvoj slovenskega in vseh narodov ter narodnosti v naši bratški jugoslovanski skupnosti.

Živela Zveza komunistov Slovenije!

Živela FLR Jugoslavija!

Živel naš tovariš Titlo!

(Nadaljevanje na 3. strani)

komiteja ZKS tovariša Mihe Marinka

(Nadaljevanje z 2. strani)

proces prevarjanja oblast: v imenu ljudstva v oblast ljudi samih.

Naj tukaj navedem le nekaj številk in podatkov o tem, koliko proizvajalcev in delovnih ljudi je pri nas direktno vključenih v organe delavskega in družbenega upravljanja, ne da bi navajal procente udeležbe pri različnih volitvah predstavnih in samoupravnih organov, ki so izredno visoki in sam po sebi pričajo o globoki politični zavesti delovnih ljudi pri nas.

V upravljanju podjetij (delavskih svetih in upravnih odborih), v zborih proizvajalcev, v združenih svetih, gospodarskih zbornicah in drugih gospodarskih združenjih sodeluje skupno 77.094 proizvajalcev, kar pomeni, da sodeluje v usmerjanju gospodarstva vsak črtni proizvajalec.

V družbeno-upravnih organih državnih služb (socialne, kulturne, znanstvene in zdravstvene ustanove, šolski odbori in fakultetni sveti), socialno zavarovanje, komunalni zavodi, dežurni zavodi, hišni in potrški sveti) sodeluje skupno 44.142 državljanov.

V komunalnem sistemu, v organih oblasti in samoupravnih organih sodeluje 34.367 prebivalcev. Če povzamemo navedena števila državljanov, ki sodelujejo v vseh zgornjih naštetih organih oblasti, delavskega in družbenega samoupravljanja in komunalne uprave, vidimo, da v Ljudski republiki Sloveniji sodelujejo v teh organih skupno 153.603 državljanov, kar pomeni, da sodočloča o gospodarskih in družbenih političnih zadevah pri nas vsak deseti državljan. Prav v boju za razvoj družbenega upravljanja je bila vsakodnevna in stalna aktivnost komunistov izredno važna. Morali so biti nosilci globoke vere v delovne ljudi, v njihove socialistične interese, morali so na vseh področjih sprejemati in voditi boj proti primitivizmu, egoizmu, lokalizmu in vsakršni zaostalosti, ki je bila in je največji zaveznik birokratskih tendenc. Za tako jasno usmerjenost komunistov samih je bilo potrebno ogromno delo znotraj samih partijskih organizacij, pri čemer so bili sklepi in smernice VI. in VII. kongresa ZKJ in predvsem program ZKJ epohalnega pomena.

Zaradi teh naporov komunistov, ki so se mogli pri tem sloniti na napredne sile, organizirane v Socialistični zvezi delovnega ljudstva, sindikatih in drugih organizacijah, lahko rečemo, da boj z birokracijom pri nas sicer še ni končan, vendar je že odločen, da je proces družbenih sprememb v smeri uveljavljanja socialistične demokracije globoko zajel vsa področja družbenega življenja. Oslanjajoč se na družbeno lastnino nad sredstvi za proizvodnjo, je delavsko in družbeno upravljanje omogočilo spremeniti individualni ekonomski in družbeni interes proizvajalca v osnovno gonilno silo za nadaljnji razvoj proizvodnih sil in graditev socialističnih družbenih odnosov.

Dosedanji, vsemu svetu očitni uspehi, so ovrgli vse bojazni birokratov in tehokratov in dokazali pravilnost in utemeljenost tako usmerjenosti, ki graditev socializma ne smatra za nalogo državnega stroja in politične partije, temveč za stvar delovnih ljudi samih, pri čemer je dolžnost komunistov, da jim neprestano odkrivajo,

kje ležijo njihovi najgloblji interesi, da učijo delovne ljudi odkrivati možnosti povezovanja individualnih in družbenih interesov in da se z vsemi silami bojujejo proti vsem negativnim pojavom.

Ugotoviti moramo, da je pospešen razvoj in stabilizacija gospodarstva ter razvoj socialističnih družbenih odnosov privedel do nadaljnje krepitve idejno-politične enotnosti ljudskih množic in nadaljnje utrjevanje notranje-političnega položaja pri nas. Tak razvoj je še bolj izoliral vse tiste čimtelje, ki jim izgradnja socializma pri nas ni po volji. Razredni nasprotniki socializma so se morali omejiti na izrazito defenzivno akcijo ob zlonamernem izkoristanju težav in slabosti, ki

so spremljale naš hitri gospodarski in družbeni razvoj. Poskušali so rovariti ob raznih momentih: ko so disproporcije v našem gospodarskem razvoju povzročali prekomerno prelivnina sredstev na vas in počasnejši, in neenakomeren porast v standardu mestnega prebivalstva, so poskušali izrabljati slabosti v plačnem sistemu, v urejanju odnosov med podjetjem in komunom oziroma družbo, v uvajanju kooperacije individualnih kmetov z družbenimi produkcijskimi sredstvi itd. Pri tem so se posluževali raznih oblik priskrivanja svoje sovražne akcije, kakor na primer krinko sumetniškega ustvarjanja — vendar so vsi ti poskusi žalostno propadli.

Naloge komunistov v bodočem razvoju

Ze v samem poročilu o delu Centralnega komiteja in organizacij Zveze komunistov Slovenije v obdobju med III. in IV. kongresom, ki vam je bilo predhodno dostavljeno, se opira vrsta vprašanj za naše kongresne razprave. Poglavitna podlaga za določanje naših bodočih konkretnih nalog pa je sam program ZKJ. V zvezi s predloženim osnutkom resolucije želimo načeti in nakazati nekatere neposredne in konkretne probleme in naloge, ki izhajajo iz VI. in IX. poglavja programa Zveze komunistov Jugoslavije in sedanje stopnje našega ekonomskega in družbenega razvoja; ostala vprašanja pa bodo obravnavana v koreferatih.

Družbena lastnina proizvodjalnih sredstev, decentralizacija v gospodarstvu, razvoj delavskega in družbenega upravljanja — dajejo vse večjo in dejansko možnost vplivanja vsakega državljana na bodoči razvoj proizvodjalnih sil in na bodoči razvoj družbenih odnosov; dajejo možnost za nesluhten razvoj iniciative posameznikov, iniciative delavskih kolektivov, komun, stanovanjskih skupnosti in vseh organov delavskega in družbenega upravljanja. Ze naš dosedanji gospodarski razvoj je bil izjemno ne samo zaradi hitrosti in intenzivnosti, ampak tudi zato, ker smo istočasno razvili v največji meri neposredno upravljanje proizvajalcev — s čimer je postal jugoslovanski ekonomsko-politični razvoj najmočnejše potrdilo prednosti socialističnega sistema, sistema, ki vključuje vso ustvarjalnost posameznika in korist skupnega družbenega in njegovega individualnega razvoja. Vendar se zavedamo, da stojimo v resnici še na začetku intenzivnejšega in večjega poleta gospodarskega in družbenega razvoja, za katerega so bile doslej postavljene solidne osnove. Slovenija, ki ima prednost relativno razvite industrije, relativno dobre prometne mreže, enako-mernejšo razširjenost industrijskih in sploh gospodarskih kapacitet in relativno večjega števila prebivalstva z višjo splošno in strokovno izobrazbo, ima v bodočem razvoju Jugoslavije ne samo važno mesto, temveč tudi odgovorne naloge, da te prednosti uveljavlja in izkoristi v svojo in občo korist.

V vsem tem burnem ekonomsko-družbenem razvoju se morajo razreševati nešteta nasprotja, ki so deloma posledica dosedanje ekonomske zaostalosti in kapitalističnih družbenih

odnosov, deloma pa posledica novo nastalih problemov socialistične graditve: problem bolj ali manj razvitih krajev, problem odnosa mesto-vas, problem fizičnega in umskega dela in predvsem problem odnosa posameznika in družbe v smeri vsklajevanja individualnega in kolektivnega interesa v dialektično enotnost obeh. Razreševanje vseh teh nasprotij in problemov se vrši v procesu rasti družbene zavesti.

Tov. Vida Tomšič in Lidija Sentjura v razgovoru

Pravem v tem kompleksnem družbenem procesu je vloga komunistov kot nosilcev zavesti in skupnosti socialističnih interesov delovnih ljudi Slovenije, Jugoslavije, vsega sveta, izredno važna in pomembna. Od njihovih široke razgledanosti, resnične delavske in človeške zavesti, od njihovega intenzivnega političnega dela in aktivnega strokovnega udejstvovanja bo odvisno, ali bomo z večjimi ali manjšimi težavami hitreje ali počasneje prešli to etapo izgradnje socialistične družbe.

Sprčoč pestrosti in različnosti problemov v Jugoslaviji, re-

Kako majhne so možnosti uveljavljanja nasprotnikov socializma, kaže tudi dejstvo, da so se morali odreči skoraj vsaki podpori s strani cerkvenih organizacij. Pravilna politika do cerkve in religioznih čustev vernih ljudi, ki jo dosledno vodi Zveza komunistov Slovenije, je privedla do izrazito pozitivnih rezultatov. V vrstah katoliške duhovščine se vse bolj uveljavlja spoznanje in mušnost, da se cerkev v svojem delovanju izrazito omeji na izvrševanje verskih obredov, čeprav moramo ugotoviti, da nekateri politični in cerkveni krogi v zamejstvu, zlasti v Trstu, še vedno skušajo izkoristiti vse razpoložljive zveze za aktivizacijo cerkve v njihovi politični protisocialistični akciji.

publiki, okraju in občini, znotraj vsake od teh ali v odnosu med njimi — se v prvi vrsti postavlja pred komuniste naloga, da na svojem področju ne vidi vsak samo svojih problemov in išče za njih enostranske rešitve, ki so ali v danem trenutku neuresničljive ali pa v nasprotju s splošnimi interesi naše socialistične skupnosti, morda da ima pred očmi te splošne potrebe.

V nadaljevanju je tov. Ma-

O tej posebno pomembni in dokaj komplicirani problematiki je nedavno izbrpno in vsestransko razpravljala IX. plenarni Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije. Ugotovitve in naloge, ki jih vsebajo sklepi omenjenega plenuma, posebej pa še izbrpna marksistična analiza, ki jo je prispeval tov. Edvard Kardelj, so razen programa ZKJ osnova za temeljito oborožitev v izvajanju nalog v zvezi z nadaljnjim socialistično preobrazbo vasi.

Morda je prav, če na začetku poudarimo, da se nam prav v kmetijstvu odpirajo skoraj neomejene možnosti za povečanje in večjo rentabilnost kmetijske proizvodnje. Ob primernih investicijah, uvajanju modernih tehnoloških procesov in organizacijskih ukrepov bi v relativno kratkem času lahko nekolkokrat povečali sedanji dohodek iz kmetijstva. Za to imamo tudi izredno ugodne objektivne klimatske pogoje. Gre tedaj v pravem pomenu besede za vprašanje industrializacije kmetijske proizvodnje z uvajanjem že znanih izsledkov in dosežkov moderne agrotehnike.

Smatram, da je pravilno, če ugotovim, da je v zavest čimteljev, ki delujejo na področju kmetijstva, globoko prodrla spoznanje, da namreč obstajajo vsi pogoji za hitrejši splošni napredek vasi in da je tempo tega razvoja v veliki meri odvisen od angažiranja subjektivnih sil in materialnih sredstev.

V nadaljnem bo treba posevati posebno skrb družbenim posevkom ne samo v pogledu razvijanja njihove proizvodnje ter s tem nadaljnega njihovega utrjevanja, ampak tudi v pogledu hitrejšega reševanja življenjskih pogojev njihovih delovnih kolektivov. Podpreti je treba napore za hitrejšo izgradnjo stanovanj, dvigati kulturni nivo in razvijati razne oblike družbenega življenja. Ob prirermem stimulatnem nagrajevanju bodo postali ti kolektivni vzor za perspektivno življenje na vasi, kar je posebno važno za našo kmečko mladino.

Četudi je dosežen velik napredek v uveljavljanju kmetijskih združenj kot ekonomskega organizatorja kmetijske proizvodnje, je med zadržanim aktivom na terenu in tudi pri marksističnih kmetijskih strokovnjakih še mnogo narazjasnjenih problemov. Po vsem, kar je bilo ugotovljeno glede nadaljnje socialistične preobrazbe vasi, bi morali biti vsakomur jasno, da modernizacija kmetijske proizvodnje je istočasno nujen proces spreminjanja družbenih odnosov na vasi in je s tem sestavni del celotne socialistične graditve naše družbe in njenega sistema.

V nadaljnem procesu socialistične izgradnje vasi bo potrebno, da ljudski odbori in drugi gospodarski samoupravni organi kakor tudi družbene organizacije posvetijo čimveč svoje dejavnosti in iniciative

Kmetijstvu se odpirajo neomejene možnosti za napredek

Seveda pa imamo po drugi strani na vasi pogosto opravka s podedovano konservativnostjo kmetijskih proizvajalcev, slonečo na drobnolastniški mentaliteti. V svoji zaverovanosti v primitivni način proizvodnje in avtarkično zadovoljevanje svojih potreb, iz neutemeljenega strahu za individualno zemljiško lastnino in zaradi izredno majhne orientacije na tržno proizvodnjo gleda drobnolastniški proizvajalec z nezaupanjem in mnogokrat z odporom na vsako modernizacijo kmetijske proizvodnje, kadar ta zahteva uvajanje modernih družbenih produkcijskih sredstev, ki terjajo določene spremembe v proizvodnih odnosih.

V skupnih naporih za splošni napredek vasi so družbena kmetijska posestva čedalje važnejši čimtelji. Ta posestva so v preteklih letih dosegla velik napredek, potrojila svoja osnovna sredstva, dohila že dokaj močno tehnično materialno bazo in dosegla kvaliteto nove proizvodnje z visoko produktivnostjo in rentabilnostjo. Uspehi družbenih posestev bodo v spodbudo kmetijskim združenjem kot organizatorjem moderne in donosne kmetijske proizvodnje z uvajanjem proizvodnega sodelovanja z individualnim kmetovalci.

razvoju kmetijstva. V tej zvezi se predvsem postavlja vprašanje, kako premagati zaostalost kmetijske proizvodnje, ki se v privatnem sektorju še vedno odlikuje z nizkimi donosi, visokimi proizvodnimi stroški in nizko tržno proizvodnjo. Zato je potrebno takšno investiranje v kmetijsko proizvodnjo, ki ga spremljajo potrebni gospodarski organizacijski ukrepi, ki omogočajo hitrejšo uspehe v povečanju tržne proizvodnje. Tako

(Nadaljevanje na 4. strani)

Seja Občinskega komiteja ZKS Ljutomer Od obljub k dejanjem

V Ljutomeru je bila pred kratkim razširjena seja občinskega komiteja ZKS. Seji so prisostvovali tudi sekretarji osnovnih organizacij ZK. Člani

komiteja so med drugim izvolili sekretariat, ideološko in kadrovska komisijo, za sekretarja pa ponovno Aleksandra Pirherja.

Razen omenjenega so na seji obravnavali poročilo o delu mladinskih organizacij. To poročilo je podal predsednik Obč. mladinskega komiteja Ljutomer tov. Silvo Prelog. V Ljutomerski občini je vključenih v mladinsko organizacijo 1146 mladincev in mladink. Med temi je 50 komunistov. Od vseh vaških aktivov je

najbolj delaven mladinski aktiv v Radoslavcih.

V razpravi so ugotovili, da je med mladino premalo mladinskih aktivistov, ki bi znali pritegniti k delu tudi ostalo mladino. Razen tega so ugotovljali, da ni dovolj govoriti samo o tem, da je treba mladini pri delu pomagati, marveč se mora ta teorija odraziti tudi v praksi.

Seji je med drugim prisostvoval tudi sekretar OK ZKS Jan Ros. »slave

Novi člani ZK v podjetju „Agrotehnika-servis“

Osnovna organizacija ZK v podjetju „Agrotehnika-servis“ v Ljutomeru je pred kratkim sprejela v svoje vrste 7 novih članov, od tega tudi dva mladince. Svečane seje, na kateri je bil sprejem, sta se udeležila tudi sekretar OK ZKS Jan Ros, sekretar Obč. ZKS Aleksander Pirher ter nekateri člani kolektiva.

Na svečanosti je govoril najprej sekretar osnovne organizacije, nato pa še sekretar OK ZKS tov. Jan Ros, o vlogi ko-

munistov. Sprejem je pripravila osnovna organizacija podjetja.

**ZASEDANJE
OKRAJNEGA
LJUTOMERSKEGA
ODBORA**

V soboto bo redna seja Okrajnega ljudskega odbora Murska Sobota. Odborniki bodo na skupni seji obeh zborov poslušali poročilo sveta za notranje zadeve in občo upravo.

Delegati kongresa v živahnem pogovoru med odmorom

Več pobud v komunah

(Nadaljevanje s 3. strani)

vložena investicijska sredstva so lahko izredno rentabilna in kratkoročno, vodijo najhitreje k zboljšanju življenjskega standarda vsega prebivalstva, omogočajo nadaljnjo industrializacijo, zlasti pa ustvarjajo pogoje za krepitve socialističnih odnosov na vasei.

V povečanju kmetijske proizvodnje, posebej v kooperaciji, imamo že dokaj lepe uspehe, ki so rezultat naše splošne poli-

tike v kmetijstvu. Vendar je v okviru komune potrebno neprimerno več iniciativ, ne le v pretežno kmetijskih občinah, ampak tudi v industrijsko razvitih središčih in mestih. Predvsem bi morali komunisti pomagati k spoznanju, da je za posopno onemogočanje izjemnega monopolnega položaja, ki ga imajo zaradi nizke proizvodnje kmetijski proizvajalci, zlasti v okolici teh mest, potrebna konkretna praktična gospodarska akcija ljudskih odborov.

Pri obravnavanju nesorazmerne rasti kupne moči v mestu in na vasei je v naših političnih organizacijah tako v mestu kot na vasei dozorelo spoznanje, da je nujno potrebno modernizirati kmetijsko proizvodnjo in jo prilagajati potrebam tržišča. Istočasno se je razvila široka politična akcija za kooperacijo, ki je ponekod celo prednjačila pred gospodarsko-organizatorsko operativnostjo zadrug, zaradi česar je bil ustvarjen videz kampanje, kar je dalo povod za določeno skeptično in odpor pri tistih kmetih, ki že po svoji konservativni inerciji z nezaupanjem gledajo na vsako novost.

V naših političnih organizacijah moramo uveljavljati spoznanje, da sama verbalna akcija ne more spremeniti obstoječega nesorazmerja, če ji ne sledi, oziroma bolje, če ji ne sledi, oziroma smotrna praktična gospodarska inercialna in organizatorska akcija za modernizacijo kmetijske proizvodnje. V zvezi s tem moramo opozorjati komuniste, delavce, nameščence v mestih ter zadrugne aktivne na vasei, da površna agitacija, če ne sloni

na praktični gospodarski iniciativni, ki nazorno dokazuje vse prednosti moderne kmetijske proizvodnje, ne more roditi uspešnih rezultatov in odpravljanju nasprouj med mesiom in vasjo.

Vasa družbena skupnost je močno zainteresirana, da se v vsem nadaljnjem razvoju kmetijstva dejansko maksimalno razvija inercialna komuna in zadrugh organizacij. Običnski družbeni plan bi morali v tem pogledu doseči odlični preokret, tako, da bi konkretnizirali naloge in sredstva za realizacijo perspektivnega plana kmetijstva na svojem območju. V glavnem pa sloni na občinskih organih tudi dosledno izvrševanje določa naših zakonitih predpisov, ki vsebujejo določene ukrepe, ki naj v interesu družbe zagotovijo čim racionalnejšo obdelavo zemlje.

Vodstva političnih organizacij, okrajev in občin imajo v tem trenutku pred seboj še izredno važno konkretno nalogo, namreč, zagotoviti čimboljši izbor kadrov, ki naj se v srednjih in višjih kmetijskih šolah usposobijo za odgovorne naloge in nadaljnji socialistični izgradnji vasei. Mi bi lahko že doslej imeli neprimerno večje uspehe, če bi razpolagali z zadostnim številom strokovno sposobnih in ekonomsko-politično razgledanih upravnikov in organizatorjev kmetijske proizvodnje v zadrugah in družbenih ekonomijah. Za razpoložljiva materialna sredstva, ki jih je družba vlagala, oziroma so se ustvarjala v družbenem kmetijskem gospodarjenju, bi lahko dala, če bi bila povsod v dobrih rokah, dosti večje proizvodne uspehe. Dobri ekonom-

sko-politični razgledani kadri bi razen tega mogli v proizvodnji in prometu s kmetijskimi pridelki zagotoviti večjo akumulacijo za potrebe razširjene reprodukcije. Zato je zadrugh zveza dala inercialno, da se v čim krajšem času izšola nekaj tisoč dobrih kmetijskih gospodarstvenikov, predvsem iz vrst mlajših, ki niso obremenjeni s konservativnostjo in dvomi o možnosti modernizacije kmetijstva in ki bodo s svojim zagonom praktično in uspešno premagovali pojave zastarele miselnosti in konservativnosti v kmetijski proizvodnji. Vodstva naših političnih organizacij na terenu morajo poskrbeti, da pridobijo za ta poklic takse mlade ljudi, ki bodo, ko dobe strokovno in ekonomsko usposobljivost, s prepričanostjo in zavzetostjo razvijali modernost kmetijstvo, obenem pa bodo vodilni protagonisti našega družbeno političnega dela na vasei.

ZUNANJE-POLITIČNI PREGLED

VZGLEDNO SODELOVANJE

(Ob obisku Koče Popoviča v Grčiji)

V minulem tednu je bil državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popovič v Grčiji na tridnevnem obisku. V tem času je imel državni sekretar Koča Popovič razgovore z grškim zunanjim ministrom Evangelosom Averofom v Atenah. Ob koncu razgovorov je bil objavljen skupni jugoslovansko-grški komunique, ki obvešča, da so se razgovori nanašali na mednarodna vprašanja in tista, ki posebej zanimajo obe državi. Vladi obeh držav ugotavljata, da so miriljubni odnosi in konstruktivno sodelovanje zasnovani na spoštljivosti in neodvisnosti, enakopravnosti in nevmišljanju v notranje zadeve nujni za zagotovitev trajnega mira. Ministra sta podčrtala, da predstavljata dosledno uporabo listine Združenih narodov najsigurnejšo pot za ohranitev mira.

Izkreno in s polnim razumevanjem sta se ministra pogovorila o mnogih aktualnih vprašanjih in doseglja tudi potrebna soglasja, s čemer so se že okrepile prijateljske vezi med našima državama. V času tega obiska sta ministra podpisala niz pomembnih sporazumov in programov, ki se nanašajo na vedno večje sodelovanje med Grčijo in Jugoslavijo, tako na gospodarskem, tehničnem, kulturnem, sodnem in turističnem področju, nadalje na področju območnega in cestnega prometa, na področju električne energije, vodnega gospodarstva in miriljubne uporabe atomske energije. Sporazumeta sta se tudi o odkodnini grškim in jugoslovanskim državljanom, ki izvirna še izra druge svetovne vojne.

Ze samo obilje vprašanj, ki so bila sporazumno rešena v času tridnevnega obiska, govori o tem, kako se dobri odnosi med obema državama krepijo in kako velike so težnje, da se še poglobijo.

Ob tej priložnosti je Koča Popovič predal ob sprejemu v jugoslovanski ambasadi grškim osebnostim, ki so se posebno izkazale v krepitvi prijateljstva med obema državama, visoka jugoslovanska odlikovanja.

Trije tedni premora v Ženevi

V petek so se zunanji ministri v Ženevi zedinili, da bodo prekinili ženevsko konferenco za tri tedne. V soboto so to svojo odločitev tudi formalno sporočili javnosti. S tem so se šesttedenski razgovori štirih zunanjih ministrov končali. Ze v začetku razgovorov smo bili pripravljeni na to, da bodo trajali dolgo in nismo pričakovali velikih rezultatov, ker nam je bilo veliko že to, da so se ministri sploh sestali in se začeli pogovarjati o perečih vprašanjih sedanjega mednarodnega položaja.

V šestih tednih razgovorov je bilo 17 javnih in 11 tajnih sej. Vse te seje so potekale v pretežni pripravljenosti iskanja polni sporazumovanja. Zato tudi opazovalci sodijo, da je bila ta konferenca bolj vedra, kot pa katerakoli izmed podobnih v preteklosti. Doslej je bilo namreč

med Vzhodom in Zahodom vedno preveč ogorčenih dvobojevanj, kakršna so pač bila značilna za obdobje hladne vojne. Sodeč po prepričanju udeležencev konference, da so prišli s široko izmenjavo mnenj že tako daleč, da so posledje pogovori potrebni, se je vzdušje odnosov na konferenci tokrat spremenilo.

Trije tedni bodo gotovo dovolj za iskanje stičnih gledišč in če ne bo več podobnih spopadov, kot je bil edini v šestih tednih takrat, ko je Gromiko predlagal enoletni rok za okupacijski status Berlina, potem je gotovo, da bo najden tudi primeren uspešen zaključek konference. S tem bo pripravljena osnova za konferenco šefov vlad, ki mora slediti tej konferenci. In to bo potem glavni uspeh te konference zunanjih ministrov v Ženevi.

RZPIS

za vpis na učiteljske in gimnazije

Šolski odbor učiteljske in v Murski Soboti sporoča, da se za šolsko leto 1959/60 lahko vpiše v prvi letnik učiteljske in tri oddelke 126 učencev. Pogoj za vpis je uspešno končana osemletna osnovna šola oz. nižja gimnazija. Učiteljskišniki morajo imeti tudi posluh in biti sposobni za telovadbo.

Interesenti naj vložijo prošnje do vključno 25. t. m. lajnštvu učiteljske na gimnaziji, kolkovane s 30 dn države in 20 dni občinske takse. Prijavi naj priložijo zadnje šolsko spričevalo, rojstni list, mnenje šole, kjer je kandidat dokončan razred, o njegovih sposobnostih in nagnjenjih ter morebitno priporočilo Zveze borcev, organov za socialno skrbstvo, gospodarskih ter družbenih organizacij. V primeru, če bo prijavitelcev preveč, bodo vsi opravljali izpit iz slovenskega jezika in iz matematike čez snov osemletne šole.

Kandidati iz soboške, petrovske in belišinske občine naj pridejo k preizkušnji posluha v petek 26. t. m., kandidati iz ljutomerske, lendavske in radenske občine pa v soboto 27. t. m. ob 7.50 uri. Po preizkušnji posluha bo oba dni zdravniški pregled.

V gimnazijo bo sprejetih 42 učencev. Pogoj za vpis je uspešno končana osnovna šola oz. nižja gimnazija. Glede prijavi in prilog velja isto kakor za učiteljske. Če bo prijavitelcev preveč, bodo vsi opravljali izpit iz slovenskega jezika, iz tujea jezika ali iz matematike pa po izjmi kandidata. Gimnazijci bodo zvedeli izid razpisa v soboto 27. t. m. ob 9. uri.

RAVNATELJ GIMNAZIJE IN UČITELJSKA

1. Poljedelsko-zivinorejska šola Rakičan pri Murski Soboti razpisuje sprejem 35 učencev v I. letnik Poljedelsko-zivinorejske šole v šolskem letu 1959/60

Šola je dvoletna in vzgaja kvalificirane poljedelske in živinorejske delavce. Absolventi bodo opravljali tudi traktorski zpit.

Pogoji za sprejem: starost 16 let, dovršena osemletka ali vsaj 6 razredov osemletke in dovršena KGS.

- Za vpis je potrebno predložiti:
1. Prošnjo za sprejem v šolo (kolkovano s 30 dn);
 2. Zadnje šolsko spričevalo;
 3. Rojstni list;
 4. Zdravniško spričevalo;
 5. Življenjepis.
- Gojene, stanujejo v šolskem internatu. Prijave sprejema uprava šole do 20. avgusta 1959.

2. Poljedelsko-zivinorejska šola Rakičan pri Murski Soboti razpisuje razen gornjega razpisa na podlagi sklepa Sveta za šolstvo OLO Murska Sobotra sprejem 35 učencev v I. letnik Srednje kmetijske šole v Rakičanu v šolskem letu 1959/60

Šola bo štiritletna in bo vzgajala kmetijske tehnike. Pogoji za sprejem: dovršena osemletka in starost 16 let. Za vpis je potrebno predložiti:

1. Prošnjo za sprejem, kolkovano s 30 dn;
 2. Mnenje osemletke, kjer je kandidat dovršil zaključni razred, o sposobnost in nagnjenjih kandidata;
 3. Zadnje šolsko spričevalo;
 4. Rojstni list;
 5. Zdravniško spričevalo;
 6. Življenjepis.
- Gojene, bodo stanovali v šolskem internatu. Prijave sprejema uprava šole do 1. avgusta 1959.

Uprava Poljedelsko-zivinorejske šole Rakičan, p. Murska Sobotra

(Nadaljevanje in konec)

19. aprila 1942 je Rakeška partizanska četa počakala v zasedi močno sovražno kolono na Mejariju (hrvaška občina Cabar). Napad je bil tako silovit, da je bila kolona uničena. 150 mrtvih sovražnih vojakov in oficirjev, a mnogo ranjenih. Partizani so zaplenili precej orožja, streliva in druge vojaške opreme. Tamkajšnji prebivalci so radostno vzvikali: »Živeli partizani! Tergovec in gostilničar Pavel Brkljačić pa je vpil: »Ljudi moji, preokret, preokret. Ne prodavam više za lire, nego za dinare! To je izjavil tudi Italijanom, ko so se vrnili po svoje mitvece. Fašisti so ga postavili ob zid in ustrelili. Po tej izredno uspehi akciji so ljudje množično odhajali v partizane. Okrog 200 jih je šlo iz Prezida in okolice, prav toliko iz Loške doline. Rakeška partizanska četa je prerasila v bataljon, ki se je imenoval po predvojnem komunistu Milošu Zidanšku, ki je smrtno zadel omahnil na Notranjskem — leta 1942 v vasei Hrbarjevo.

Ljubo je odšel na novo službeno dolžnost. Postal sem sekretar celice. Znšli smo se pred obilico težavnih nalog na terenu. Po nalogu šta-

ba bataljona »Miloša Zidanška« smo pridobili prebivalstvo za rušenje in zaskrbovanje gozdne ceste Babno polje — Leskova dolina — Mašun. Iz skrivališč smo privlekli vsi orožje in ga oddali partizanom. Priključili smo se drugi četi že omenjene partizanske enote. Pod pritiskom partizanski enot je moral sovražnik zapustiti Loško dolino. Imeli smo prvo osvobodeno ozemlje. Po navodilu rajonskega odbora OF smo pričeli graditi barake v snežskih gozdovih, kamor naj bi se umaknili prebivalci v primeru sovražne ofenzive. Loška dolina je bila deča. Ljudstvo je na javnih zborovanjih volilo svoje predstavnike v organe porajajoč se ljudske oblasti.

Osvobodilna fronta je pričela uresničevati agrarno reformo. Partizani so slierno noč odhajali v akcije. Fašisti so se boječe stikali in utrjenih postojankah. Tudi naši sprotniki so bili aktivni, pripravljali so tla za obojestrno belogardistično oddeleke, ki so se pojavili po veliki italijanski ofenzivi. Zadnji juljski dnevi leta 1942: fašisti so v desetih kmih pripravili Loško dolino. Kol s sekretar celice sem se pridružil partizanski vojski. Jože Janeti

Soboška mladina je praznovala

V nedeljo je mladina občine M. Sobotra praznovala svoj praznik. V Lenkovcih je bil dan kmečke mladine. Vas je bila lepo okrašena. Mladina je postavila več slavolokov. V vasei je bilo praznično razpoloženje. Ob 9. uri zjutraj se je zbralo okrog 600 mladincev in mladink. Slavnosti je otvoril predsednik krajevnega odbora Jože Vogrnič, ki je govoril o nalogah kmečke mladine na vasei. Mladinci so čestitali tudi predsedniku obč. komiteja LMS tov. Franc Cagran. Po slavnostnem govoru je mladina skupno z

ostalimi občinstvom v povorki krenila do zadrughnega doma, kjer so bile tekme koscev in grablje.

V košnji je zmagal mladinec Dezider Sapač iz Strukovec. Drugo mesto je zavel Evgen Murec iz Beznovec. V grabljanju pa je prvo mesto zasedla Erika Šiflar iz Lenkovec, drugo mesto Erika Poredoš iz Bodonice. Po tekmovalstvu koscev in grablje so tekmovali v teku na 60, 100, 500 in 1000 metrov, v hitrosnem in polževem kolesarjenju, streljanju z zračno puško, skoku v daljino, metu krogle in v odbojki. Tekmovanja se je udeležilo preko 200 mladincev.

Kolesarjenje: proga je bila dolga 20 km. Prvo mesto je zasedel Edvard Berden iz Tišine, s časom 33 minut. Drugo mesto je zasedel Jože Gider s časom 33,8 minut, prav tako iz Tišine.

V teku na 60 m je zmagala mladinka Majda Straus iz Pucence, drugo mesto je zasedla Marija Gomboc iz Cankove. V teku na 100 m je zmagal mladinec Stefan Šiflar iz Strukovec, drugo mesto pa Herman Straus iz Pucence. V teku na 500 m je zmagala mladinka Sarika Štivan iz Bodonice, drugo mesto je zasedla Erika Kuto prav tako iz Bodonice. Na spigi 1000 m je zmagal mladinec Bela Šipič iz Beznovec. Drugo mesto je zasedel Bela Pavlič iz Pucence. V stre-

ljanju z zračno puško je osvojila prvo mesto tričlanska ekipa iz Pucence s 99 točkami. Drugo mesto tričlanska mladinska ekipa iz Bodonice s 88 točkami. V skoku v daljino je zasedel prvo mesto Bela Pavlič iz Pucence, drugo mesto Stefan Šiflar iz Strukovec.

V odbojki je zasedlo prvo mesto mladinsko moštvo iz Cankove, drugo mesto moštvo iz Pucence.

SREDNJEŠOLSKA BRIGADA NA AVTOCESTI

V sredo, 24. junija, je odšla na gradbišče avtomobilske ceste srednješolska MDB. Sestavljala jo 105 dijakov gimnazije, srednje ekonomske šole in vajenskih šol. Pred odhodom so imeli zbor brigade, ki mu je prisostvoval tudi predsednik komisije za MDB pri CKLMS Karel Trplan in zbrane brigade opozoril na določene težave, ki jih bodo v svojem brigadnem življenju srečali, a jih bodo morali kolektivno reševati, zato bo brigada za vsakega tudi velika življenjska šola. Zazlel je brigadi obilo uspehov in mnogo zadovoljstva. Na zboru je bil izvoljen za komandanta brigade Milan Kučan.

Po polževo pri gradnji športnih igrišč

tu. Na vseh tekmovaljih je sodelovalo preko 5000 šolske mladine. Na vseh tekmovaljih so tekmovalci tekmovali za potrebne pokale okrajnega ljudskega odbora — sveta za telesno vzgojo.

Clani sveta so pozitivno ocenili vsa tekmovalja. Sklenili

SPORED

- Relojne radijske postaje M. Sobotra
- Cetrik: 25. VI. ob 17.00 Oddaja v madžarskem jeziku; 17.15 »Zelesi ste, poslušajte.
- Nedelja: 28. VI. ob 12.00 Pogovor z volivci, lokalna poročila, obvestila; 12.15 »Zelesi ste, poslušajte»; 13.00 Oddaja v madžarskem jeziku.
- Torek: 30. VI. ob 17.00 Lokalna poročila in obvestila; 17.10 Oddaja v madžarskem jeziku. Radio Murska Sobotra prenaša dnevno spored RTV Ljubljana od 5.00 do 8.00 in od 15.00 do 23.00 ure.

so, da jih bodo prirejali tudi v bodoče. Nadalje je svet pripravljali tudi o poteku nabitralne akcije za gradnjo športnih igrišč. Trenutno je najboljši šab za nabralno akcijo pri občinskem odboru Ljutomer.

Akcija za gradnjo športnih igrišč poteka zelo počasi in svet ni bil zadovoljen z delom. Povalič pa je gradnjo športnega igrišča pri gimnaziji v Murski Soboti. Sklenili so, da bodo nabitralno akcijo za športne objekte nadaljevali do konca leta.

II. POMURSKA MDB UDARNA

II. pomurska mladinska delovna brigada »Janeza Kavčiča-Nandeta«, ki je odšla na mladinsko delovišče ob koncu maja in jo sestavljajo brigadniki iz Pomurja in Nove Gorice, je bila za svoje delo v prvih desetih dneh proglašena za udarno.

Vinogradniško gospodarstvo Jeruzalem-Ormož razpisuje javni natečaj za prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

- a) osebni avto znamke »Plymouth« 6 cilindrski, 90 KS;
- b) 2 mlatilnici v dobrem stanju;
- c) 1 traktor znamke »Deutz« v dobrem stanju;
- d) razne škropilnice, sejalnice, vozovi, plugi ter vrsta drugih vprežnih poljedelskih strojev.

Natečaj bo v nedeljo dne 28. junija 1959 ob 8. uri na upravi gospodarstva v Ormožu. Na natečaju lahko sodelujejo prvenstveno družbene gospodarske organizacije, kmetijske zadrugne in privatni proizvajalci.

Delovski svet Vinogradniškega gospodarstva Jeruzalem-Ormož

Upravni odbor Trgovskega podjetja »ZELEZO« v M. Soboti razpisuje delovno mesto

POSLOVODJE

za poslovalnico »KURIVO-GRADIVO«

Pogoji: kvalificiran trgovski delavec z najmanj 8 let prakse. Prošnje za sprejem poslati do 29. junija 1959. Nastop službe takoj. Osebnim prejemkam po lastnem pravihniku.

O-584

Kmalu bodo minili skoraj trije tedni od prijetnega kulturnega večera, ki nam ga je pripravila igralska skupina soboškega LPD Svoboda z uprizoritvijo drame Francesca Goodricha in Alberta Hacketta »Dnevnik Ane Frank«. Zal moramo že ugodno ob tem ugotoviti, da nam je domače kulturno društvo v minuti sezoni pripravilo samo to gledališko prireditev, kar pa poraja več neprijetnih vprašanj, na katera bo moralo društvo poiskati jasne odgovore, saj takega dela verjetno ne bo moglo proglasiti za uspešno. Zadržnja prireditev pa hkrati tudi kaže, da ima društvo do občinstva dolg, ki ga bo težko poravnalo. Na ta dolg opozarja predosem zelo ugoden odmev, ki ga je predstava imela med gledalci. To zadovoljstvo izvira poleg želja po podobnih prireditvah tudi iz posrečene izbere, saj je delo kar sililo v program jubilejne proslave naše Partije.

Ana je s svojim dnevnikom pustila človeštvu pomemben dokument o strahotah minule vojne. Na ovidez v njenih mladostnih zapiskih ni ničesar pomembnega. Toda prav tisto preprosto razmišljanje in opisovanje dnevnih dogodkov, njenega notranjega prebujanja in doživljanja, prepletenga s silnim hrepenenjem po prostosti, soncu, igriščih, prijateljih, združeno z različnimi načrti o bodočnosti, nam Ana tako silno približuje, da jo čutimo kakor da bi bila v tistem trenutku, ko prebiramo njene zapiske, zraven nas in nam pripovedovala svojo preprosto mladostno zgodbo, nam razgrinjala svojo duševnost in šele ob koncu, ko nam naenkrat preneha pripovedovati, se zavemo, da se je z njo zgodil strahoten zločin: prav sredi njene mladosti so jo umorili v taborišču Bergen-Belsen marca 1945. Vendar Ana ni bila sama, ne, z Ano so bili pobiti milijoni in milijoni nedolžnih ljudi, njena usoda se prepleta z njihovimi in nam govori o imenu vseh teh milijonov. Zato ni nič čudnega, da je njen dnevnik sprejelo ose napredno človeštvo s tolikimi simpatijami in da je enako tudi drama o njej od svoje krstne uprizoritve 5. oktobra 1955 v Cort Theatre v New Yorku bila tolikokrat uprizorjena po vsem svetu. S tem se človeštvo ne odtoljuje samo spominu Ane Frank, temveč sprejema njeno podobo kot protest proti trpljenju vseh tistih, ki morajo tudi v današnjih dneh stopniti po isti poti. In Ana tako ostaja simbol bojeva za resnično osvoboditev človeštva izpod osakega zatiranja.

S tem pa stopa pred vsako igralsko skupino, ki želi uprizoriti dramo, velika odgovornost. Čeprav je drama na videz zelo preprosta in primerena za igranje tudi pri amaterskih skupinah, pa kljub temu zahteva tako od režiserja kot vseh ostalih izredno tanek posluš, da lahko ohranijo tiste občedvoške vrednote, ki sta

jih dramatika zelo dobro prenesla iz Aninega dnevnika. Ker je osnovna ideja in tudi zgodba zelo govorna in jasna, grozi režiserju nevarnost, da ga ta preprostost zapelje in posveti premalo pozornosti raznim zapletom in okolnostim, s pomočjo katerih bi lahko ustvaril primerno vzdušje in napetost.

naobljalo, pomaknjeno je bilo o preteklosti, ni pa poudarjalo občutka sedanjosti. To pa ni škodilo samo celotni uprizoritvi, ampak je tudi neprijetno drobno Anin lik.

Poleg režiserskih pomanjklivosti je potrebno dodati tudi scenske. Za sceno na splošno velja, da je bila preveč soobodno improvizirana in

neuspeh. S tem, da je društvo izbralo to delo, ki ga je igralska skupina pri treh predstavah posredovala skoraj tisoč gledalcem, potem je to uspeh. Pomanjklivosti, o katerih smo prej govorili, pa so stalni spremembe s soboških uprizoritv in zato je neuspeh morda le v tem, da se ta uprizoritev ni doignila nad poprečje. To pa ni samo dejstvo, temveč tudi posledica pogojev, v katerih morajo igralske skupine pripravljati svoje nastope. Dokler bodo morali igralci vaditi po raznih bolj ali manj primernih prostorih in prihajali na oder šele pri generalkah, dokler bodo morali igralci urejevati oder, dvorano, skrbeti za garderobo in reševati še vse ostale tehnične probleme brez vsake pomoči, dotlej bomo lahko ugotavljali tudi te napake. Lep primer je zadnja prireditev, ki kaže, da bi igralci v bolj ših pogojih lahko pripravili tudi kvalitetnejšo uprizoritev.

Stefan Balazic

DRUŠTVOM IN ORGANIZACIJAM

GLEDE NA TO, KER STEVILNE KULTURNE PRIREDITVE RAZNIH ORGANIZACIJ IN DRUŠTEV OSTAJAJO BREZ KAKE BELEZKE, PROSIMO VSA DRUŠTVA IN ORGANIZACIJE, DA NAS O SVOJIH KULTURNIH PRIREDITVAH OBVEŠČAJO. SPOROČILA BOMO BREZPLACNO OBJAVLJALI KOT OBJAVE NA OGLASNI STRANI.

UREDNIŠTVO POMURSKEGA VESTNIKA

»Za soboško prireditev, ki jo je začel pripravljati Jože Zrim, a ji je dal končno obliko Jože Hradil, je značilno prav to, da je dogajanje potekalo vse preveč linearno in brez vzročne napetosti, ki bi se stopnjevala od prizora do prizora in do končne katastrofe. V skladu s pomanjkanjem teh elementov je dogajanje potekalo vse preveč hitro in bilo reducirano na razne manjše komične situacije, ki so bile preveč poudarjene, tako da so bili nekateri prizori s pretirano nervoznostjo spremenjeni v pristne groteske, česar pa drama ne dovoljuje. Nič čudnega ni potem, da smo pogrešali prav tisto moreče in utrujajoče vzdušje, ki ga Ana v dnevniku dovolj jasno prikaže. Ob tem pa je zgubila svojo funk-

enako kot pri režiji tudi neizobikovana. Drama zahteva trdnje in določnejše scensko ogrodje, ki bi ga bilo možno napraviti tudi s skromnimi sredstvi, ki jih premore soboški oder.

V okviru teh pomanjklivosti bi bilo težko kaj kritičnega zapisati na račun igralcev. Posebej naj omenimo Katico Hajdinjak v nasloovni vlogi Ane. Odlikovala se je z veliko sproščenostjo, lepo izgovorjavo in velikim smislom za interpretacijo. Za ostali igralski kolektiv, ki so ga sestavljali Jože Hradil (Otto Frank), Meta Nadaj (Edith Frank), Olga Soš (Margot), Bojan Sinko (Gospod van Daan), Dragica Razdešek (Gospa van Daan), Arpad Norčič (Peter), Klemenc (Dussel), Darinka Ska-

cija tudi židovska duhovna pesem kot stalni refren in z enoličnim napevom grozeče pridobivajo v smrti, neizbežne usode in opozorilo na ničevnost osakršnih upov. Postala je glasbeni ploček, ki bi naj premostil neprijetne vrzeli ob nekoliko prepogostem spuščanju zavese. Ta problem pa je spet nastal po napačni režijski zamisli. Režiser je namreč sploh odstranil prizore, v katerih Ana piše svoj dnevnik. Ti prizori so namreč nekaki vezni členi, hkrati pa izredno nazorno ilustrirajo Ana in njeno duševno dogajanje, ko ob pisanju obnavlja minule dogodke. S tem pa je bilo dramatično odzeto še nekaj, kar je velikega pomena: dejanje se je samo nekam spominsko ob-

lar (Miop) in Edo Perhacev (Kraler) je potrebno poudariti doživljanje dogajanja, čeprav igralci temu niso vedno našli najprimernejšega izraza, odlikoval jih je tudi samostojen nastop, ki bi pa ob enotnejši zamisli prišel še bolj do izraza.

Ce bi ob koncu sesteli te ugotovitve, bi morda bilo možno zapisati za splošno oceno:

ZAKLJUČEK ŠOLSKEGA LETA V RADGONI

Občinski ljudski odbor v Gornji Radgoni je tudi letos pripravil ob zaključku šolskega leta sprejem najboljših učencev, dijakov in prosvetnih delavcev, ki so se v šolskem, ka-

kor izvenšolskem delu posebno odlikovali. Svečan sprejem je bil v združnem domu. Razen najboljših dijakov, učencev ter prosvetnih delavcev so se udeležili sprejema tudi člani sveta za šolstvo ter predsedniki šolskih odborov.

K doseženim uspehom so prisotnim učencem, dijakom in prosvetnim delavcem, ki so prejeli ob tej priložnosti lepe knjžne nagrade, čestitali predsednik občinskega ljudskega odbora, sekretarka občinskega komiteja ter predsednik sveta za šolstvo. Sprejem je bil povezan s primerno zakusko.

-ika

Naša slika prikazuje gospodinjki kuharski krožek v okviru pospeševalnega gospodinjkega centra v Murski Soboti. Obiskuje ga 34 deklet od 4. do 8. razreda osemletke. Dekleta so za pouk zelo dovzetna, stari pa zelo zadovoljni, saj jim dekleta v prostem času doma pomagajo.

Krožek, ki ga vidimo na sliki, je v okviru razstave ob Dnevu prosvetnih delavcev priredil tudi uspelo demonstracijo mlečnih pižev in namozov z željo, da bi sledile temu zgledu tudi druge mlečne kuhinje. Dekleta so navzočim sama prikazovala in obrazložila svoje delo.

Vse to nam kaže, da so krožki uspešna oblika gospodinjkega pouka, zlasti sedaj, ko se zavzemamo za delitev dela v naših gospodinjstvih in za razbremenitev naše delovne žene.

POMURSKI TELOVADCI

V SLOVENSKI REPRIZENTACI

Člani Partizana iz Pomurja bodo te dni zastopali na zveznem zletu v Beogradu belo barvo, to je našo republiko. Kljub velikim finančnim težavam bo šlo iz Pomurja na zvezni zlet v Beograd 251 pripadnikov Partizana. Prva skupina je odpotovala 24. t. m. ob 14.40 popoldne. To je skupna pionirjev in pionirk. Iz te skupine 91 pionirjev in pionirk bo v reprezentanci republike Slovenije zastopalo 8 pionirjev iz Lendave v valjanju sodov in 8 pionirjev iz Gornje Radgone v raznotenostih. Ta skupina bo ostala v Beogradu 4 dni.

Druga skupina odpotuje 28. t. m., to so prvaki z republiškega prvenstva. Mladinci štafete 4 x 100, prvak meta diska Oto Zuneč, v teku na 1500 m Janez Kovčič in v teku na 60 m Mara Rous. Nastopili pa bodo tudi mladinci iz Veržeja v parizanškem mnogoboju. Vsi tekmovalci bodo zastopali barvo slovenske reprezentance. Na glavnih zletih dnevih, ki bodo trajali od 5. do 7. julija, bo zastopalo naš okraj 151 tekmovalcev in tekmovalk in okrog 50 opazovalcev, zastopnikov društev.

Izбира za zvezni zlet v Beogradu je bila zelo stroga. Ocenjevanje je bilo po druživih in na okrajnem zletu v Gornji Radgoni. Na okrajnem zletu je kljub slabemu vremenu nastopilo v povorki preko 1000 uni-

formiranih pripadnikov TVD Partizan, z zletnimi prostimi vajami pa je na javnem nastopu sodelovalo 787 telovadcev.

Upravni odbor okrajnega odbora TVD Partizan je po okrajnem zletu v Gornji Radgoni analiziral dejavnost društev Partizan v Pomurju. Ugotovili so, da so bile priprave za zvezni zlet dobre, posebno lahko bi pohvalili društva: Cankova, Lendava, Gornja Radgona in Ljutomer.

Ob odhodu članov TVD Partizan na zvezni zlet smo zaprosili republiškega instruktora tovaršava Toneta Znidariča, da bi nam povedal nekaj o uspehih dela društev za zvezni zlet.

»Zadovoljen sem s tem, kar smo dosegli, to pa smo dosegli

zato, ker smo priprave osnovali na široko, po vseh društvih.

Društva so pokazala pripravljenost, žal mi je samo tistih, ki morajo ostati doma. Z zveznim zletom Partizana v Beogradu se naše delo ne bo končalo, zato želim, da vlogi udeleženci prenesejo vtise v svoja društva ter s tem še bolj poživijo delo. Prepričan sem, da bo naš zlet skupna manifestacija in velik uspeh vseh društev Partizan Jugoslavije.

GORNJI MORAVCI

V nedeljo so gasilci v Gornjih Moravcih skupno z vaščani praznovali svoj velik praznik. Prejeli so novo motorno brigadno. Slavnosti se je udeležil tudi ljudski poslanec Franc Šebjančič.

IDEALI IN REALNOST

Na letošnjem občnem zboru okrajne obrtno-zbornice je bilo izrečeno mnenje, da posvečajo v obrtnih delavnicah družbenega sektorja obrti premalo skrbi vzgoji naraščajo. Pri tem ne gre za strokovno izpopolnjevanje mladih, marveč za vzgojo teh ljudi v dobre družbene delavce — samoupravljajce. Pomanjkljiva vzgoja, slabo delo organov samoupravljanja v večini manjših obrtnih podjetij, neprimerni odnosi, zlasti do mladega človeka, vse to pogostokrat poraja želje mladih ljudi po samostojnih obrtnih delavnicah, čim ti opravijo učno dobo in predpisano prakso ali celo mojstrski izpit. Močno oplivajo na tako miselnost mladih tudi vabljivi primeri posameznih obrtnikov konjunktornega značaja, ki si izkoriščajo trenutno stanje ustvarjajo zavirljive žiljenjske pogoje.

Dejstvo je, da je največ teh kritikov prav iz teh krogov obrtništva v Pomurju. Pri tem se v ilustracijo splošnih razmer kaj radi poslužujemo taki kritiki vedno večjega števila odpovedanih obrti, brez primerjave pravih vzrokov, da določene panoge obrti izumirajo zaradi naravnega procesa in da mnoge odpovedi izvirajo tudi iz spekulantskih nagibov. To je bilo jasno in za vsakogar dovolj razumljivo povedano tudi na občnem zboru okrajne obrtno-zbornice: nekateri obrtno panoge bodo nujno umirale, ob tem pa se bodo pojavljale nove obrtno dejavnosti, ki jih doslej nismo poznali, kakor bodo pač to zahtevale razmere in splošen razvoj v pokrajini.

Ce upoštevaemo dejstva taka,

kot so, lahko presojamo, koliko so take in podobne kritike realne in dobronamerne.

Ob tem, da je vsaka obrt tako v socialističnem kot zasebnem sektorju, zadovoljiti potrebam potrošnika, morajo odpasti vse drobnolastiške tendence. Zato take nekonstruktivne kritike razvoju obrti v Pomurju ne koristijo, ampak ga celo ovirajo. Omeniti je treba še sicer zastarelo čehoslovstvo, ki pa ga v pravem smislu besede ne ogroža noben razvoj, kakor so to hoteli na nek način dokazovati posamezni delegati na letošnjem občnem zboru.

Med najbolj primernimi oblikami boja za napredek v obrti je torej ta, da v naših obrtnih delavnicah socialistič-

Komentar

nega sektorja učeči mladini realno prikazujejo žiljenjske smotre mlade generacije v družbenem sektorju obrti, v kolektivnosti, v nenehni skrbi za čim večjo proizvodnjo, ki omogoča osakemu delovnemu članu kolektiva tudi primerne žiljenjske pogoje, brez zidanja namišljenih idealov v oblake. Da je to tako, menda ni potrebno še posebej poudarjati.

Dokler se v naši obrti ne bodo uredile te zadeve, ki po eni strani zahtevajo dolgotrajnejši proces, je težko govoriti o perspektivnem razvoju obrti. Kot glavni faktor pri tem pa nastopa času primerna vzgoja obrtniškega naraščajo v delavskih svetih in upravnih organih obrtniških podjetij.

ALI SE NE DA NIČESAR UKRENITI?

Stanovaleci 12-stanovanjskega bloka 7 v ulici Stefana Kovčiča v Murski Soboti se že deli črna pritrditve na groznim smradom, ki se širi po vsej okolici. Zaradi nepravilne instalacije za odtok odpadnih voda se je požiralnik tako napolnil, da teče voda iz greznice na površje in se razteka po dvorišču. Ker pa ta voda nima potrebnega odтока, se nabira pred blokom, kjer ob vročih dnevih rojijo muhe.

Krivo do vsekar pripisati projektantu, ki spleh ni upošteval zmogljivosti tega požiralnika, kar potrjuje tudi dejstvo, da je dal speljati vso strešnico v isto drenažo kot odpadne vode, ki se ob deževju razliva do stuedna.

Stanovaleci se sprašujejo: Ali se tu ne da ničesar ukreniti, da bi zaščitili zdravje oziroma preprečili epidemijo, ki se lahko pojavi.

Komentar

NYLON, TBC IN 'TURIZEM'

Pravijo, da ljudje radi pretiravamo. Sam sem žal tak, da se imam za turista, čim sedem v avtobus, in čeprav samo na progi Murska Sobota—Lendava. Tako je bilo tudi pred dnevi, ko sem si do sobistice ogledal to idilično mestece in čakal na mariborski avtobus, da se vrnem v Mursko Soboto.

Kdor čaka, dočaka — pravijo. Tako se je zgodilo tudi meni. Dočakal sem dvainajsto uro, ko naj bi krenil avtobus, toda — zaman. Sofer za krmilom je v garaži pod milim nebom vztrajno bral svoj TT in kazalec se je pomikal na četrto uro.

Ob pol eni uri je bil položaj isti. Nekaj časa sem se zaman oziral po voznem redu mariborskega avtobusnega podjetja, ki bi po vseh nepisanih in pisanih zakonih moral vseliti na sleherni avtobusni postaji, nato pa sem se napotil k avtobusu in odprl vrata rekoč:

»Lahko prisidem? Potujem v Mursko Soboto.«

Iz ozadja se je razlegel razdražen glas sprevodnika:

»Kaj boste počeli že ob pol enih v avtobusu? Odpelimo šele ob enih!«

»Pred kratkim ste imeli odhod že ob dvanajstih — sem pljudno pripomnil. Spet me je gromovito zavrnil sprevodnik:

»Ne več! Odhod je ob enih. Sedaj moramo še pomesti voz. Če ostanete v vozu, lahko dobite še TBC!«

Nelepa, nepljudna odlopitev mi je postala jasna šele, ko sem zagledal med sedišči nožice v nylon nogavicah in čevljkah s tanko peto. Lastničinega obraza ni

sem utegnil videti, ker so se prej pred mojimi očmi zaprla vrata. Avtomatično.

Na mah sem spoznal, da sem pretiral v misli, da sem turist. Kajti če bi avtobusna podjetja sodila isto, bi nameščala na avtobusnih postajah vozne rede, objavljala spremembe le-teh in sprevodniki bi bili do potnikov pljudni. To bi sodilo pod turizem, kar sem doživel, pa pod »turizem«.

Na srečo se je avtobus PTT za Mursko Soboto nekoliko zamudilo in tako sem se prišel »pod streho«. Doživel sem pljuden sprejem in opazil sem, da je bil voz očiščen mnogo prej kot pol ure pred odhodom. Sredi poti je sprevodnik odključil še radio, in ko sem prišel v Mursko Soboto, sem si spet domisljal, da sem zares turist...

B. G. Bruno

Hrast — orjak v soboškem parku, tudi svojevrstna turistična zanimivost

Preteklo nedeljo so imeli učenci križevske šole predstavo »Igrice Mačeha in pastorka«, ki jo je zrežirala tov. Zamudova. Dobiček predstave bodo odstopili društvu prijateljstva mladine.

V Apačah nič novega - pa vendar!

»Nič novega!« se ljudje zmigovali z rameni, ko sem bil na lovu z apiaškimi novicami. To, če se v tej ali ool gostilni ustavi popotnik, da si s pivom ali brizgancem pogaja željo, ali če se vsedojo za mizo domačin, da nekoliko pokramljajo, še ni nič novega. Toda v Apačah so pričeli graditi stanovanjski blok, urejati kopalnico in še in še...

ASFALTNA CESTA IN SE KAJ

Letos urejajo park pred pošnim postojem. Do jeseni bodo urejili tudi park pred kino dvorano. V ta namen so imeli na razpolago 100 tisoč dinarjev. Člani Socialistične zveze so prispevali pri tem s prostovoljnimi delom za 50 tisoč dinarjev. Razen tega urejajo letno kopalnico, pred kratkim pa so pričeli graditi 8-stanovanjski blok. Stanovanja gradijo predvsem za prosvetne delavce, ki jih tudi v Apačah primanjkuje.

To pa je del načrta apiaške komunale. V prihodnjih letih predvidevajo cestno razsvetljavo, asfaltirali pa bodo tudi glavno cesto. Kakor krajevni odbor v Apačah, so aktivni tudi nekateri drugi krajevni odbori v apiaški okolici. Na Grabrah in na Pogledu se že nekaj let potegujejo za to, da bi urejili lokalno cesto, ki so jo pričeli graditi že pred vojno. V teh dveh krajih nimajo tudi elektrike. Ceste so menda v vseh vaseh Apiaške doline ena najbolj resnih zadev. To sem ugotovil tudi sam, ko sem se peljal skozi Plitvice. Tam so se ceste že spremenile v navadne poljske kolovoze, na katerih nikoli ne zmanjka blata. Po sami cesti bi sodil, da vaščani za urejanje cest miso najbolj navdušeni.

NEKAJ VEČ KOT VSAKDANJE ZADEVE

Cez zimo in v pomladanskih mesecih je organiziral odbor SZDL v Apačah 8 raznih predavanj. Sodijo, da je bil obisk na predavanjih še kar zadovoljiv. Kljub temu, da je v Apačah kulturno prosvetno društvo Svoboda, tega v družabnem življenju skoraj ni čutili. Letos je dramska skupina Svobode uprizorila igro »Kam iz zadrega«. Z igro so gostovali tudi v Spodnji Svavnici, Gornji Svavnici in v Lutvercih. Gostovanja so pokazala, da pričakujejo ljudje od apiaške Svobode mnogo več kot jim je ta doslej nudila. Apiaški igralci bodo do jeseni naštvudirali novo igro. Upajmo, da ne bo ostalo samo pri načrtih. Tudi mladinski

aktiv je pripravil igro, vendar iz vsega tega ni bilo nič. Letos so ustanovili v okviru Svobode tudi ženski pevski zbor, ki je že večkrat nastopil z uspehom. Na splešno bi morala apiaška Svoboda po uspehih in aktivnosti doseči domače telesno- vzgojno društvo Partizan.

A
P
A
Č
E

Novo stroje in opremo bodo nabavili

Na nedavni seji upravnega odbora »Agroservisa« v Murski Soboti so sklenili, da bodo v kratkem uredili pralni prostor in lopo za zunanja popravila. Nabavili bodo tudi novo stružnico, stroj za brušenje cilindrov ter precej orodja, predvsem za traktorje Ferguson. Govorili so tudi o ustanovitvi delavske kuhinje in ureditvi garderobe in sanitarnih prostorov.

PROIZVODNJA brezalkoholnih pijač v Murški Soboti

Tovarna mlečnega prahu v Murški Soboti je pred kratkim pričela izdelavo osvežujočih pijač. Obe prodajajo pod imenom »Rezka«, limonado pa bodo prodajali pod imenom »Lina«. Obe prodajajo po nizkih cenah in dostavljajo s svojimi kamioni v vse kraje Pomurja.

Ta odločitev tovarne je vsakekor pravilna, saj je kvaliteten limonado v Pomurju stalno primanjkovalo, hkrati pa je to novi korak v borbi proti alkoholizmu.

- » Z A R J A « LJUTOMER
- » Z A R J A « LJUTOMER
- » Z A R J A « LJUTOMER
- » Z A R J A « LJUTOMER

Stroje in opremo so že naročili, z ostalimi deli pa bodo kmalu pričeli ter tako dokončno uredili obrat.

Če bi se obrnili s tem vprašanjem na katerega koli Lendavčana, bi dobili kopico odgovorov in predlogov. Iz razgovora z nekaterimi prebivalci jih naj navedem samo nekaj. Lendava je menda edino večje naselje v Pomurju, ki nima kulturne doma in nobenih drugih ustreznih prostorov za kulturne prireditve. DPD »Svoboda« ima sicer v hotelu »Parke dvorano, toda ta je za lendavske potrebe mnogo premajhna. Pri »Naftici« je sicer dvorana dovolj velika, toda ta je za Lendavčane precej oročna. Toraj drugega izhoda ni, najno potrebno bi bilo zgraditi kulturni dom. In, kakor mislijo v Lendavi, bi se to z malo truda in dobre volje dalo narediti, kajti Lendavčani imajo za kulturne prireditve precej smisla, kot se je že večkrat pokazalo.

ZADNJA URA KNJIZNICE?

Lendavčani ljubijo tudi lepe knjige in se zato kaj radi zbirajo v lendavski knjižnici. Toda, kakor pravi nekateri zbadljivo, bodo tej kmalu odbile zadnje ure. Knjižnica je namreč vsako leto na slabšem s prostori. Soba, v kateri sedaj knjižnica postuje, temu namenu nikakor

Kmetovalci v Apačah sodijo, da letošnji občni zbor kmetijske zadruga ni pokazal kaj bistveno novega. Zadrugniki so se pogovarili o nekaterih problemih, od pabiranja mlatniške merice v denarju do nabave strojev itd. Iz razgovorov s kmetovalci je moč razbrati, da večina ugodna ocenjuje posevke italijanskih sort pšenice. V Apačah in okolici na splošno tudi sodijo, da je letos mnogo manj kaloradskega hročca kot prejšnja leta. Delno morda zaradi tega, ker je uvedla kmetijska zadruga obvezno prašenje krampi-riša.

UPOKOJENCI NA IZLETNIŠKI TUR

Društvo upokojencev v Ljutomeru je pred kratkim organiziralo za svoje člane izlet na Pohorje. Upokojenci so prinesli s potji lepe vtise, saj so jih povod pristrčno sprejel; ter jim razkazali razne zanimivosti. Najbolj jih je zanimala žičnica in voznja z njo.

Planinski tabor pri Jeruzalemu

Zvedeli smo, da pripravljajo planinska društva Pinj, Murska Sobotična in Ljutomer prvi »Planinsko-turistični« tabor pri Jeruzalemu. Ta tabor bo dne 28. junija 1959 in bo posvečen 40-letnici KPJ in SKOJ za Podravje in Pomurje. Slavnost se bo začela že ob 10. uri dopoldne s pozdravi gostov in planincev, govorom predsednika Planinske zveze Slovenije tov. Fedorja Kežarja in podpredsednika OLO Murska Sobotična tov. Franca Sebjančiča, zastopnika mladih planincev in drugih. Vmes bodo recitacije, petje in godba. Ob koncu proslave bodo člani pripravljalnega odbora posadili stopolo v spomin na prvi Planinski tabor v osrčju Slovenskih goric pri Jeruzalemu.

Po proslavi bo planinsko rajanje. Prirediteljem želimo številni obisk, saj so železniške zveze na vse strani ugodne, kakor tudi ceste za motorna vozila, še posebej pa jim želimo lepo vreme. Avtobus iz Murske Sobotične bo peljal ob 8. uri. Zbirališče bo pred hotelom »Zvezda«.

TIŠINA OKROG TELEVIZIJE

Kako popestriti družabno življenje v Lendavi?

Če bi se obrnili s tem vprašanjem na katerega koli Lendavčana, bi dobili kopico odgovorov in predlogov. Iz razgovora z nekaterimi prebivalci jih naj navedem samo nekaj. Lendava je menda edino večje naselje v Pomurju, ki nima kulturne doma in nobenih drugih ustreznih prostorov za kulturne prireditve. DPD »Svoboda« ima sicer v hotelu »Parke dvorano, toda ta je za lendavske potrebe mnogo premajhna. Pri »Naftici« je sicer dvorana dovolj velika, toda ta je za Lendavčane precej oročna. Toraj drugega izhoda ni, najno potrebno bi bilo zgraditi kulturni dom. In, kakor mislijo v Lendavi, bi se to z malo truda in dobre volje dalo narediti, kajti Lendavčani imajo za kulturne prireditve precej smisla, kot se je že večkrat pokazalo.

ne ustreza, kaj šele, da bi služila za čitalnico. Knjižnica razpolaga tudi z radijskim aparatom, toda v takih pogojih ga ne morejo uporabljati. Dolgoletna želja ljubiteljev lepe besede v Lendavi pa je, da bi tu v Lendavi uredili čitalnico, kjer bi razen knjig naj bilo na razpolago tudi dnevno časopisje in razne revije. In upajmo, da bo to kmalu.

KJE SO DOMACI FILMI?

»Ko pripeka najhujša poletna vročina, je edino razvedrilo lendavski kino...«. Tako mi je hudo mislo dejala mlada uslužbenka in v njenih besedah je precej resnice. Nedeljski popoldnevi bi bili pust, če

ne poskrbi nobenih mladinskih filmov. Zeleti bi bilo, da bi vse te predloge v prihodnje komisija upoštevala.

ZDRAV DUH V ZDRAVEM TELESU

Delovanje TVD »Partizan« se je zadnje čase precej razmahnilo. Društvo ima precej rednih članov, največ delavske mladine, vključenih pa je tudi mnogo cicibanov iz otroškega vrta, mladincev, mladink iz vajeških vrst, itd. V zadnjem času se je zelo razmahnila košarka, namizaj tenis in mali roketet. Tudi NK »Naftica« stopa po poti napredka in privablja na igrišče vedno več

iz glasbene šole večkrat pripravili kakšen koncert in tako zboljšali izbor kulturnih prireditev v Lendavi.

Sreča otrok in tudi odraslih si je začela na veliko osvajati televizija, toda TV sprejemnik v II. osnovni šoli na lendavskem gradu ne privablja več mladine, ker nihče za to ne poskrbi. Kmalu je utihnil tudi TV sprejemnik v klubski sobi pri »Naftici«. Tako je sedaj okrog televizije vse tiho in to je napak.

ZELJA, IMENOVANA KOPALISCE

Lendavčani so tudi vneti ljubitelji plavanja. Njihova dolgoletna želja je, da bi v Lendavi zgradili kopalnico, kajti do zdaj sta bila za ta šport samo dva potoka, kar je zelo neprimerno in nehigienično. Z gradnjo kopalnice so mislili začeti že letos in so v ta namen prodajali športne znamenke po 20 din. Toda akcija je zelo slabo uspela zaradi slabe organizacije in premajhne aktivnosti članov. Tako je za zdaj vse zaspalo in upajmo, da ne bo vse ostalo na mrtvi točki.

V okolici Lendave so lepi tereni za smučanje in zato ni čudno, da se je udomačilo tudi smučanje, posebno med mladino. Zal pa brez strokovnega vodstva ne gre. Zato ne bi bilo napak, če bi v zimskih počitnicah organizirali smučarske tečaje za šolarje, pa morda tudi za odrasle. Tako bi število ljubiteljev belih poljan znatno naraslo.

Lendavske gorice s pomnimi vinskimi vrhovi so priljubljena izletniška točka mnogih Lendavčanov. Še lepše pa bi bilo, če bi postavili kje razgledni stolp. Nedeljski popoldnevi v senci koatih dreves v prijetni družbi v Lendavskih gorah bi ostali vsem v prijetnem spominu. Predlogov in pobud je dosti, možnosti precej; sedaj pa pogumno na delo!

Pospeševanje domače obrti

»Zavod za napredek in oskrbo domače obrti« v Murški Soboti ima med svojimi nalogami tudi pospeševanje domače obrti. V ta namen bo letos organiziral več tečajev širom po Pomurju, na katerih se bodo ljudje seznanili z načinom dela. Največji poudarek je dan pletarstvu, ki ima tu ugodne pogoje za gojitev surovini, pa tudi zanimanje na tržiščih je za te artikule veliko, saj jih okrog 90 odstotkov izvažamo.

Ker je v Pomurju razmeroma velik odstotek nezaposlene delovne sile, je zavod pričel organizirati tečaje. Za pletarstvo so v Pomurju izredno ugodni pogoji, pa tudi zanimanje je veliko. Prvi tečaj te vrste je organiziran v Ljutomeru in ga obiskuje 24 ljudi. Ta tečaj sicer že proti koncu in je dobro uspel, saj so si tečajniki pridobili v tem kratkem času skoraj vso potrebno znanje. Nekateri pletarji, med njimi je

Tako nastajajo pod pridrnimi rokami delavske hiše izdelki, ki niso iskani samo doma, marveč tudi v tujini... A kar je najvažnejše: na tem področju je moč do teži razmeroma ugoden finančni učinek s skromnimi investicijskimi sredstvi.

Beltinske zadružnice zopet delajo

Beltinske žene-zadružnice se po obnem zboru ponovno pričele z delom. Letos gojijo na posebni parceli hibridno koruzo, v bodoče pa nameravajo pričeti z gojenjem zdravilnih zelišč. Razen pridelovanja pripravljajo tudi tečaje in izlete, za zimске mesece pa si bodo nabavile še sokovnik.

nikoli skoraj 15. Pletarji, ki bodo pletli doma in jim bodo plačevali po kosu, bodo tudi nezdano zavarovani.

Ti tečajji bodo velikega pomena predvsem zato, ker si bodo lahko ljudje, ki so bili brez zasluzka, pridobili osnovno znanje iz pletarstva ter pozneje dobili dober zaslužek. S pomočjo pospeševanja domače obrti se bo tudi število sezoncev znatno znižalo. Ta vrsta domače obrti teče vse leto in ne zahteva posebnih naprav, tako da jo posamezniki lahko brez težav opravljajo doma. Jeseni bo zavod organiziral še tečaje za pletenje cekarjev iz ličkovine ter preskrbel zadovoljive količine surovini.

Vrbo se za zdaj kupujejo, pozneje pa bodo skušali pridobiti vrbove nasade pri Ljutomeru, ki so bili last bivšega pletarskega podjetja. Tudi po ostalih občinah Pomurja ne bo pri uvajanju in pospeševanju domače obrti posebnih težav.

Drobiž iz Ormoža

Gasleko društvo Ormož je najelo 1 milijon 800 tisoč dinarjev posojila za nakup velike gasilske cisterne. Potreba po taki cisterni se kaže v ormoškem gasilem društvu že dalj časa, saj je na območju društva precej krajev, ki nimajo primernih vodnjakov in cistern.

Vinogradniško gospodarstvo Jeruzalemu namerava graditi ob železniški postaji v Ormožu nove vinske kleti s kapaciteto 500 vagonov vina. Razen tega bodo pričeli graditi na posestvu še en stanovanjski blok.

Bolnišnico za pljučno tuberkulozo v Ormožu iz leta v leto tehnično zpopolnjujejo. Tudi letos so kupili nekatere nove aparate, med njimi aparat za

ne bi bilo kina. Sedaj, ko lahko predvajajo v Lendavi tudi kinematskopske filme, se je popularnost kina precej povečala. K repertoarju pa bi bilo precej pripomniti. Predvaja predvsem tuje filme, največ ameriške, obiskovalci pa si želijo čimveč domačih filmov. Velika napaka komisije za program pa je, da

V tako urejenem gostinskem lokalu je prijetno

zajeme več delavske mladine.

Jesen je bila ustanovljena v Lendavi tudi glasbena šola. Za zdaj poučujajo samo klavir, toda, kot predvidevajo, bodo v kratkem segli tudi na druga področja glasbe. Lendavčani pa želijo, naj bi mladi pianisti

V GOSTINSTVU LEPE MOŽNOSTI ZA IZBIRO POKLICJA

Poleg drugih gospodarskih panog je v naši republici posebno zadnja leta pokazalo izreden napredek in porast turistično gostinstvo in gostinstvo sploh. Posebno nam se je povečalo število turistov in njihovih nočitev, močno je narasel tudi povprečni promet na enega zaposleneega. Uvedba nagradjevanja po delovnem uspehu pa bo povečala osnove za dvig ravni kulturne postrožbe go-

stov in boljše izkoriščanje razpoložljivih kapacitet. Zato potrebuje gostinstvo kvalificirane kadre, ki se vzgajajo v gostinskih strokovnih šolah v Ljubljani in v Mariboru ali pa po sistemu vajencev v gostinskih obratih ter z dopolnilnim šolanjem v vajeških šolah, ki so organizirane v Celju, Mariboru, Murski Soboti, Ljubljani in drugod. Z napredkom v kvaliteti in obsegu gostinskih sto-

receptionerja in nadzornika sob. Vsi ti pokliki so enako dostopni ženski ali moški mladini.

Glede na sklep Gostinske zbornice za IRS, da se do največjih možnosti pridobi novi kvalificirani kader po sistemu vajencev in pa, ker je izučitev v zgoraj omenjenih poklicih možna s sorazmerno majhnimi stroški, bo prav, da starši absolventov osemletk in poklicne poslovalnice Amerijo mladino, ki se želi izučiti omenjenih gostinskih poklicev, da vstopi v učno razmerje z gostinskimi podjetji, ki morajo po večjavnih predpisih ali ki smejo sprejemati vajence. Pri konkretni izbiri poklica in pa pri iskanju gostinskih podjetij, kjer bi se lahko mladi absolventi osemletk izučili teh poklicev, bodo nudile krajnje gostinske zbornice v Mariboru oziroma v Murški Soboti vsa potrebna pojasnila in pomoč. Pri tem ne gre le za vstop v učno razmerje samo v domačem kraju ali pa v njegovi bližnji okolici, kajti turistično bolj razvita področja in večja mesta potrebujejo več kvalificiranega kadra in dajejo mnogo širše možnosti za hitrejšo in popolnejšo izučitev. Posebno je važno to za absolvente iz področij, kjer je manj razvita industrija in nimajo toliko možnosti za vključevanje v tiste gospodarske panoge, ki so več ali manj že prenaseljene, medtem ko v gostinstvu še vlada občutno pomanjkanje kadra.

Koča na Doljcu

ritev pa se izboljšuje tudi položaj gostinskih delavcev, gostinski poklice pridobiva na ugleda in priljubljenosti.

Mladina, ki danes zapušča osemletke, se lahko zelo uspešno in koristno vključi v gostinske poklice s tem, da se odloči za izučitev v enem izmed njih. V strožbi so to pokliki natakarja in servirke, v kuharstvu poklici kuharja in restavracijskega slaščičarja, v hotelski službi pa poklici hotelskega vratarja ali

Letošnje vremenske razmere so zelo ugodne za razvoj bolezni in škodljivcev sadnega drevja. Posebno nevarno se čisti škrlup ali fužiklij jablan in hrast.

Gliivična bolezen, znana pod tem imenom, je na jablanah in hrastih najbolj razširjena bolezen, zaradi katere izgajamo redna pomladanska in polletna škropljenja, da obvarujemo plodove popolne zakrnlosti in listje prezgodnjega odpadaja.

Prvi pojav bolezni nastopi na listih v deževni pomladi kmalu po cvetenju. Na listih se najprej pokažejo črnozelenkaste površinske in okroglaste pege z neravnim robom. Na jabolčnem listju so pege na zgornji strani, na hrastovem listju pa pretežno na spodnji strani. Pege se večajo, se zlivajo druga v drugo, porjavijo in se sušijo ter postanejo zato vidne z obeh strani. Tako sušice so močno napadeno listje odpada že v poletju.

Na plodovih so pege rjave ali črne z razpokano lupino, pod katero se napravi plutovinasta plast, ki loči zdravo notranje tkivo od bolnega zunanega. Zato so pege hrapave in videti kakor kraste. Plodovi ostanejo drobni, neenakomerno razviti, zakrneli in razpokani.

Škrlup lahko zatiramo uspešno le s posebnimi škropljenji z bakrenimi, žveplenimi pripravki ali z organskimi fungicidi (na pr. Dithane). Dithane uporabljamo v 0,2 do 0,3% koncentraciji uspešno skoraj proti vsem gliivičnim boleznim na rastlin. Litolan je Dithana podoben pripravek in se uporablja kot Dithane.

Žvepleni pripravki: Casan, Thiovit, Kumulus, Sumporol in Sulfol, so učinkoviti proti različnim gliivičnim boleznim, posebno proti različnim plesenim na ta način, da dodamo na 100 litrov škropiva 20 do 50 dg enega teh pripravkov.

Ortoidid (0,2 do 0,3% koncentracije) nadomešča bakrene pripravke proti najrazličnejšim gliivičnim boleznim, kot n. pr. proti škrlupu in peronospori vinske trte ter mnogim boleznim na vrtninah in okrasnih rastlinah.

Ing. L. J.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi ljubljenega moža in drugega očeta

MARKA PAVIČA

uslužbenca iz Murske Sobote

se najsrčneje zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali in nas tolažili v teh težkih trenutkih. Najbolje se zahvaljujemo vsem stanovalcem v bisku, ki so nam najprej pomagali. Prav tako se zahvaljujemo sorodnikom, njegovim prijateljem, kolektivni »Zezeza«, darovalcem svečice, govornikom in ostalim, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti.

Zalujoča družina PAVIČ
O-575

OBVESTILO OBISKOVALCEM STUDIJSKE KNJIŽNICE V MURSKI SOBOTO

Obveščamo vse obiskovalce Studijske knjižnice, da bo knjižnica v mesecu juliju in avgustu odprta samo dopoldne od 7. do 11. ure. Uprava
M-572

» Z A R J A « LJUTOMER

Jedenski KOFEDAR

Petek, 26. junija — Gruda Sobota, 27. junija — Lado Nedelja, 28. junija — Zoran
Ponedeljek, 29. junija — Peter
Torek, 30. junija — Emilija
Sreda, — 1. julija — Bogo
Četrtek, 2. julija — Marija

KINO

MURSKA SOBOTA — od 26. do 28. junija angleški barvni film: »Clovek, ki je ljubil rdečelaske«; od 30. jun. do 2. julija češki barvni film: »Pokorno javljanje« (Dobri vojak Švejk II.).

GORNJA RADGONA — 27. in 28. junija angleški barvni film: »Paris mesto zaljubljenih«.

LJUTOMER — 27. in 28. junija ameriški film: »Robin Hood Avstralijski«.

SLATINA RADENCI — 28. in 29. junija ameriški film: »Vzhodno od raja«; 2. julija francoski film: »Nočni ljubimci«.

KRIZEVCI PRI LJUTOMERU — 27. in 28. junija ameriški barvni film: »Leta dobac«.

VIDEM OB ŠCAVNICI — 27. in 28. junija ameriški film: »Zeli me«.

VERZEJ — 27. in 28. junija francoski film: »Julettee«, 1. jul. ruski film: »Dvoboje«.

CEPINCI — 28. junija film: »Na razpotju«.

VELIKA POLANA — 27. in 28. junija mehiški film: »Minuc«.

DAROVALCI KRVI NA TRANSFUZIJSKI POSTAJI

od 8. VI. do 20. VI. 1959 v M. Soboti
Marija Vitmajer, Murska Sobota — petič; Helena Fujs, M. Sobota — drugič; Barbara Vajnc, M. Sobota — petič; Franc Horvat, Pečarovci — tretjč; Helena Kovarčič, Pečarovci — osmič; Alojzija Vajnordorfer, Bakovci; Terezija Antolin, Odranci; Verona Raj, Gomilice; Stefan Svetinčić, Vadarci; Ana Bencak, Krog — petič; Angela Zemljič, Rihtarovci — tretjč; Anica Kulhar, Rihtarovci — drugič; Franc Zemljič, Rihtarovci; Viljem Zemljič, Rihtarovci; Kristina Korak, Turjančiči; Stefan Bencik, Martjančiči — drugič; Marija Gerenčer, Trimlini; Katarina Horvat, Trimlini; Marija Bukovec, Trimlini; Elizabeta Dravec, Trimlini; Rozalija Kočar, Trimlini; Rozalija Gerenčer, Trimlini; Maks Zemljič, Maribor; Albina Petarčič, Maribor; Anton Domjančič, Maribor.

Helena Slavc iz Predanovec, tretjč; Helena Bedek iz Salovec; Terezija Gaber iz Tropovec, tretjč; Polde Vogrinčič s Cankove; Anton Barbarič s Cankove; Ernest Kerec s Cankove; Anica Kolenc od Grada; Zlata Sever iz Krizevec, sedmič; Rozalija Horvat iz Lendave; Ludvik Sterman iz Dolge vasi; Janez Horvat iz Dolge vasi; Ljuba Fidenšek iz Dolge vasi; Ana Varga, Elizabeta Bogdan, Helena Kulčar, Hedvika Dominko, Marija Šimonka, Elizabeta Toplak, Rozalija Pevec, Alojzija Kocuvan, Marija Gal in Katarina Varga, vsi iz Dolge vasi.

V imenu bolnikov se vsem darovalcem krvi najlepše zahvaljuje

TRANSFUZIJSKA POSTAJA
MURSKA SOBOTA

MALI OGLASI

MOTORNO KOLO NSU 250 ccm, generalno popravljeno in registrirano za leto 1959, ugodno prodam. Informacije pri fotografu v Murskem Središču. M-564

1,33 ha trave, žirne, ugodno prodam. Stefan Peterka, Rakičan. M-571

VAJENCA ALI VAJENKO za knjigovodsko stroko sprejme knjigovodca Popit, Murska Sobota. M-576

STABILNI MOTOR »Deutz-Diesels« 10 in 5KS ter vprežno kosilnico »Hoffer 105« v skladišču. Proda: Agencija, Murska Sobota, Koeljeva 16. M-579

TRAKTOR »Diesel Ross«, 25 KS, v odličnem stanju, prodam. Ogled pri Josipu Kancu, avtomehaniku, Ljutomer. M-574

POMURSKI VESTNIK

Izdaja časopisno in založniško podjetje »Pomurski tisk« v Murski Soboti — Direktor in odgovorni urednik Jože Vild — Uredništvo: Murska Sobota, Koeljeva ul. 7 (baraka) — Uprava: M. Sobota, Koeljeva ulica 7 — Telefon: 55 — Oglavni in naročniški oddelek: Koeljeva ul. 7 (baraka) — Naročnina četrtletna 100, polletna 200, celoletna 400 dinarjev — Rokopisov ne vračamo in ne odgovarjamo zanje — Tek. račun pri Komunalni banki, Murska Sobota, številka 605-70

1-365

— Tisk Pomurske tiskarne v Murski Soboti

Pomurska kronika

V nedeljo okrog pol enih ponoči je na gospodarskem posloplju Stefana Bukovca v Kobilju nenadoma izbruhnil požar. Ker so ga opazili nekoliko po izbruhu, jim je uspelo rešiti le nekaj živine in omejitii požar, da se ni razširil še na stanovanjsko poslopje, medtem ko je gospodarska oprema popolnoma izgorela.

Nastalo škodo cenijo na okrog 800.000 din.

6. junija se je pri žaganju drv onesrečil 55-letni Ernest Fujs iz Kušanovec. Dobil je močne poškodbe na glavi in je med prevozom v bolnišnico umrl.

Minuli četrtek je med košnjo dobila nevihta 25-letnega Stefana Donšo iz Gradisca pri Tišini, ko se je zatekel v bližnjo kopo sena. Ker pa ga dolgo ni bilo domov, so ga zvečer šli iskati in so ga našli mrtvega.

Sledovi po telesu kažejo, da je bil zadet od strele.

V Trimlinih pri Lendavi se je pred dnevi pripetila težja nesreča, ki je terjala življenje Franca Kostriča, čuvaja skladišča pri podjetju »Proizvodnja nafte« — Lendava.

Do nesreče je prišlo, ko sta sofer Stefan Težak in njegov pomočnik izpraznila tovornjak s premogom. Kostrič ju je nato povabil, da bi se malo umila, in se napotil v barako. Medtem je Težak skočil za volan in zapeljal tovornjak nazaj proti baraki. V tistem trenutku se je Kostrič znašel pod kolesi težkega tovornjaka, ki so ga ubila.

Pred dnevi se je pred Okrožnim sodiščem v Murski Soboti zagovarjala zaradi detomora 31-letna gospodinja Z. L. iz Salamence. V zagovoru je večkrat spreminjala izjave in enkrat dejanje priznala, nato pa spet zatrdila, da je rodila mrtvega otroka, vendar pa je to ni rešilo zasluzene kazni. Sodišče jo je spoznalo za krivo in jo glede na nekatere olajševalne okoliščine — dejanje je bilo storjeno takoj po porodu, ko je bila porodnica le deloma prisebna — obsodilo na tri leta zapora.

Ogolufana naivneža

V soboto dopoldne sta se na kolesu peljala v Ljutomer dva mladoletnika iz Strigove. Na Ormošk. cesti ju je ustavil motorist, obložen podobno kot prometna milica in ju kaznoval s 500 din ter kmalu nato izginil.

Fanta sta pričela dvomititi: ali je to sploh bil miličnik, ali pa navaden motorist. Za kazen, ki sta jo plačala, namreč nista dobila nobenega potrdila. Zadevo sta prijavila na postaji LM, kjer so prav tako dvomitili, ker je bila globa za te vrste prekršek previsoka. »Mličnik«, ki je brez sledu izginil, pa se je menda nato smejal njuni naivnosti in trenutni zmedenosti, ker nista takoj opazila prevare.

PREKLIC

Podpisana Marija Legen, otroška negovalka na TŠni, preklucujem in obžalujem vse nerušne besede, ki sem jih izrekla o Mariji Urh, Mariji Legen.

VREMENSKA NAPOVED

za čas od 26. jun. do 5. julija
V zadnjih dneh junija padavine, a v juliju splošno izboljšanje vremena in prevladovalo bo lepo vreme, vendar okrog 3. julija prehodne, toda izdatne padavine z ohladitvijo.

ZAHVALA

Iskrena hvala vsem, ki so moji dragi ženi in naši zlati mamič!

FRANČIŠKI BAKAN

roj. HORVAT

stali ob strani, in jo tolažili v zahrbtni bolezni polni bolečin. Enaka hvala vsem, ki so jo v tako velkem številu spremlili na njeni zadnji poti in ji darovali cvetje in vence.

Zalujoči mož Edvard z otroci
in ostalo sorodstvo
O-582

ZARADI POMANJKANJA HOTELSKIH PRENOČNIC V MURSKI SOBOTO

naprosamo vse zasebne imetnike hiš v mestu Murska Sobota, ki imajo proste primerne sobe, katere bi bili sedaj v sezoni pripravljati oddajati za prenočišča privajnim gostom, da to najkasneje do 1. julija 1959 prijavijo pri Gostinski zbornici v M. Soboti. Ceno nočnin bo določila za to posebna komisija.

Važno za člane sindikatov v Pomurju

Z ZELJO, DA BI OMOGOČILI DELOVNIM LJUDEM V POMURJU POČENI ODDIH IN PRIJETNO BIVANJE OB MORJU, BO OKRAJNI SINDIKALNI SVET TUDI LETOS ORGANIZIRAL ZA ČLANE SINDIKATOV TABORENJE V LEPEM OBMORSKEM MESTECU BASKI. CELODNEVNA OŠKRBA, V KATERO JE VRAČUNANO PRENOČISČE IN IZDATNA PREDHRANA, BO STALA 350 DIN, ZA OTROKE PA 200 DINARJEV. PRIJAVE SPREJEMA KOMISIJA ZA ODDIH PRI OKRAJNEM SINDIKALNEM SVETU MURSKA SOBOTA. TABORENJE BO ODPRTO OD 1. JULIJA DO 1. SEPTEMBRA.

Komisija za odvih OSS M. Sobota

UPRAVNI ODBOR KMETIJSKE ZADRUGE z o. j. MARTJANCI

razpisuje delovno mesto

RAČUNOVODJE

Pogoj: srednješolska izobrazba z nekaj let prakse ali nižja strokovna izobrazba z najmanj 3-letno prakso v knjigovodstvu.

Nastop službe 1. septembra 1959 O-577

UPRAVNI ODBOR KMETIJSKE ZADRUGE ČRNELAVCI

razpisuje delovno mesto

REFERENTA ZA KMETIJSTVO

Pogoji: zaželen kmetijski tehnik ali uslužbenec z veseljem do kmetijstva. Plača po tarifnem pravilniku. Prošnje vložiti do 1. julija 1959. — Nastop službe takoj. O-580

RAZPIS

ZA INTERNATSKI DVOLETNI ODDELEK ZA ODRASLE PRI SREDNJI KMETIJSKI SOLI V MARIBORU

Solanje odraslih na tem oddelku bo imelo dve smeri za usposabljanje kmetijskih tehnikov:
a) poljedelsko vinorejsko in
b) sadjarsko vinogradniško smer.
Oddelki te šole bodo razen v Mariboru tudi v drugih krajih Slovenije, in sicer v Ljubljani, Novem mestu, Rakičanu in Vrbiju pri Zalcu. K prijavi za vpis priložite:
1. Overovljen prepis rojstnega lista. V šolo se sprejmejo prijavitelci od 20. do 50. leta starosti, izjemoma tudi starejši.
2. a) Zadnje šolsko spričevalo dovršene osemletne šole ali katerekoli nižje kmetijske ali gozdarske oziroma kmetijske gospodarske šole ali kake druge strokovne šole;
b) Kandidati, ki nimajo pogojev pod a), imajo pa prakso v kmetijstvu, pa naj priložijo k zadnjemu šolskemu spričevalu potrdilo o opravljenih tečajih ali seminarjih in potrdilo o delu v kmetijstvu. Kandidati pod točko b) morajo predhodno položiti izpit iz slovenskega jezika in računstva. — Navodila prejmejo na občinskih tajništvih za šolstvo.
3. Potrdilo gospodarske organizacije (družbenega posestva, zadruga, združne zveze ali ljudskega odbora) z obvezo, da bo kandidata štipendirala za dobo dveh let.
4. Kratak življenjepis.
5. Izjavo za smer solanja.

Prijave pošljite preko pristojnega občinskega organa za šolstvo na naslov: Srednja kmetijska šola (oddelek za izobraževanje odraslih), Maribor, Vinarska ulica 50. O-578

Prvo presenečenje: 30 nagrad

- Ženski balonski plašč
- Samska postelja
- Taborniška postelja
- Moška obleka
- Volneno blago za žensko obleko
- Fantovska obleka
- Ženska jopica

in 23 drugih lepih nagrad ste lahko deležni, če se udeležite nagradnega žrebanja, ki ga pripravljamo za Trgovsko podjetje

„ZARJA“ - Ljutomer

Prvo žrebanje bo 31. avgusta

Hranite vsak blok, ki dobazuje nakup v katerikoli izmed navedenih poslovalnic Trgovskega podjetja „ZARJA“ Ljutomer, zlasti tistega, ki dokazuje NAKUP V VREDNOSTI NAD 500 DINI

Sedaj je bil na vrsti Onič, ki je poročal o svojem neuspešnem trudu v poslovnih zadevah.
»Torej, pravite, da je vel Marshall obe kopiji poročila o svojem potovanju?« je vprašal Padovani.
»Tako so mi rekli.«
»Ali je vzel tudi indigo papir?«
»Ne, tega ne vem. Zakaj?«
»Ali ne veste, da je stenodaktilografka, če je vzela za vsako ali vsako drugo stran sveži indigo papir, lahko prebrala v ogledalu celotno poročilo? Zdi se mi sumljivo, da je izstopila iz službe kmalu po izginotju g. Parkerja in smrti njegovega tajnika. Najti bomo morali deklo, pa naj velja, kar hoče.« Nato si je zabeležil nekaj v svojo beležnico.
»Ali ste pogledali v arhivu, da bi se prepričali, če ni v njem nobene kopije?« je sedaj vprašal Oniča Manzini.
»Kajpak, Toda trdno verujem, da je imel Parker obe kopiji pri sebi, ko je potoval na Bled in da so ju zlikovci ukradli.«
Med odmorom, ko so skoraj vsi zapustili sobo, se je Padovani nagnil k Manzini in ga šepetaje vprašal: »Kaj je poročal vaš človek, ki je spremljal Berryja in Collinsa od Sežane do Rima, da sta se moža pogovarjala?«
»Ne mnogo«, je prav tako šepetaje odgovoril Manzini, »Berry je v glavnem molčal in če je govoril, je govoril le o svoji bolezni, Collins pa je v vlaku skoraj nepretrgoma narekoval poslovna pisma.«

Bojan Sinko: MRLIČ V AVTU 33

»Ali se je spotoma s kom sestal ali vsaj na videz slučajno govoril?«
»Ne. Razen morda v jedilnem vozu, ko je bila gneča. In kako je s šifriranimi brzojavkami?« je brž vprašal Manzini, da mu ne bi bilo treba omeniti Berryja in Collinsa, ker ni rad sumničljivi ljudi iz visoke družbe, vsaj tako dolgo, dokler ni imel otipljivih dokazov.
»Ugotovite kažejo, da je bila prva oddana na Bledu pri vratarju hotela »Krim«. Hotelski vratar se spominja nekoga moža, ki se je v ta namen poslužil njegovega telefona, ni pa mogel dati nobenih podatkov, ki bi nam lahko koristili. Drugo brzojavko je oddala na blejski pošti neka dama, ki je nosila rumen bombažni puli s kimono rokavi in velika sončna očala. Naslov odpošiljatelja je bil napisan s strojem. Tudi s tem, kar vemo, si ne bomo mogli na Bledu, kjer poleti mrgoli tujecev iz vseh koncev in krajev sveta, prav nič pomagati. Tudi dešifracija obeh brzojavk ne napreduje tako, kot bi želel.«
»Tu je še pokojni Marshall.«
»Zakaj?«
»Od nekoga ameriškega odvetnika smo dobili prepis njegove oporoke. Polovica njegovega imetja se sestoji iz akcijskih različnih koncernov. V njegovem safeju v pisarni so našli skoraj tisoč akcijskih na njegovo ime, ki pa niso bile na listi njegovega imetja.«
»Pa vendar ni slepomišel za Parkerjevim hrptom?«
»Možno, čeprav ne verjamem. Gospodična Parkerjeva pravi, da je bil najboljši človek Sicer pa mu ni pri Parkerju prav nič manjkalo in ker se mu je obetala lepa bodočnost, ni verjetno, da bi kaj tvegala za hrptom svojega šefa.«
»Seveda, saj so ga zlikovci zastrupili.«
»Drži, čeprav to še ni dokončen dokaz. Če bi bil izdajalec, bi imel opravka le z vrščiki iz vrst nasprotnikov. To pa Sahara vsekakor ni.«
»Motivi so kljub temu lahko različni. Politični na primer. Na svetu so gotovi krogi, ki so jim vsakršni mirosljubni cilji trn v peti. Storili bodo vse, da onemogočijo Parkerjevo zamisel in ne bi želel ponovno omenjati velike siye limuzine iz Milana in vseh že znanih dogodkov. Tu pa so še finančne koristi nekaterih krogov, ki jim uporaba atomske energije v mirnodobske namene ni všeč. Motivoj nam torej ne manjka, čeprav po drugi plati nisem prepričan, da je prav v Marshallovem primeru rešitev uganka. Moramo pa se oprijeti vsake bilke.«
Medtem so ostali spet zasedli svoje prostore. Dr. Krauss je pravkar glasno vprašal Maxwella:
»In kaj menite o Parkerjevi zamisli, oziroma o atomski energiji in njeni uporabi v vojaške in mirnodobske namene?«

»Ne vem, če bodo imeli cenjena dama in gospodje toliko potrpljenja, da bi me do konca poslušali. Precej časa bom moral govoriti, če vam bom hotel vse povedati, kar smatram za potrebno.«

»Ne samo to, celo prosimo vas, da nam spregovorite!« je dejal Padovani. Oba detektivta sta kakor na neslišen ukaz izlekla svoji beležnici iz žepa. »Kakor novinarji«, je pomislil Onič in še sam napol ušesa. Zelel je slišati mnenje slovečega ameriškega jedrskega strokovnjaka.

Komisija za razpis uslužbenških mest pri DOZ Murska Sobota
razpisuje delovna mesta

2 (dveh) INTERNIH USLUZBENCEV

Pogoj: popolna srednja šola ali nepopolna srednja šola z daljšo prakso

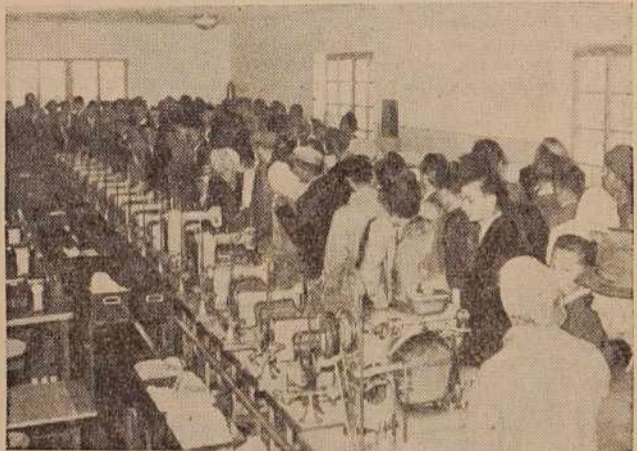
Prošnje vložiti pri DOZ — Podružnica Murska Sobota do 10. julija 1959

DRŽAVNI ZAVAROVALNI ZAVOD
Podružnica Murska Sobota

PLANIKA

Prvih tisoč čevljev je izdelanih v Tovarni čevljev v Turnišču! Prvih tisoč parov specialnih modnih čevljev, a tovarna je bila odprta šele pred desetimi dnevi. Drugi obrat industrije obutve »Planika« Kranj, ki je zgrajen v Turnišču, že proizvaja! Dvestoosemdeset kilometrov je oddaljen ta obrat od svojega matičnega podjetja. Skoraj sto ljudi je zaposlenih v njem in ne bo dolgo, ko jih bo enkrat več. V tej tovarni so našli zaposlitev turniški in okoliški čevljarji, torej že kvalificirani delavci, ki so se zategadelj hitro pričeli mehanizirati proizvodnji čevljev po sistemu tekočega traku. Saj je tovarna čevljev zgrajena v Turnišču zategadelj, ker je samo v Turnišču, kjer je 250 stanovanjskih hiš in 1237 prebivalcev, kar 80 čevljarjskih mojstrov, pomočnikov in

vajencev in podobno je še v nekaterih okoliških vaseh. Zato lahko obratovodja pove o marsikaterem delavcu te nove tovarne isto, kot je rekel o Barici Srakovi iz Renkovec: »Ne dela nič slabše od delavk, ki opravljajo to delo pri stroju že več let.«

Ker je tako, lahko verjamemo, da bodo tudi specialni modni čevlji, izdelani v Tovarni čevljev v Turnišču, šli v izvoz in bodo v vrsti tiste osmine vseh proizvodov kranjske industrije obutve »Planika«, ki so jim za letos zagotovili prodajo na tržiščih izven države. Proizvodi pridnih rok turniških industrijskih delavcev — čevljarjev bodo romali tudi širom po Jugoslaviji. »Planika« ima namreč svoje prodajalne čevljev po vsej državi, prav v vseh republikah.

Letna proizvodnja turniške tovarne čevljev bo vredna okrog 200 milijonov din. To vsekakor ni nepomembna številka, ne za »Planiko« Kranj in ne za Pomurje.

Po treh letih prizadevanj, iskanja sredstev in gradnje je torej nastala v Turnišču povsem mehanizirana tovarna, kjer izdelujejo čevlje prav tako kot v katerikoli drugi tovarni na svetu. V začetku smo bili zadovoljni z mislijo, naj Turnišče dobi le veliko čevljarjsko delavnico, ki bo sposobna zaposliti tiste čevljarje, katerim obrt ni zagotavljala primernega življenja in so torej morali iskati vsakdanji zaslužek na sezonskem delu.

Pred tremi leti je zagotovil Občinski ljudski odbor Lendava prvi milijon dinarjev za gradnjo čevljarjske delavnice. Pozneje so bili načrti razširjeni in potrebnih je bilo še 49 milijonov. Občina,

Piše vam kolektiv
TOVARNE ČEVLJEV
iz Turnišča

KUPITE POCENI!

- ZA DOPUST
- ZA DOM
- ZA SLUŽBO
- ZASE
- ZA ŽENO
- ZA OTROKA
- ZA POLETJE
- ZA JESEN
- ZA ZIMO

PRI TRGOVSKEM PODJETJU „ZARJA“

LJUTOMER,
Miklošičev trg 6, — Telefon 38

OPOZARJAMO VAS NA ZNATNO NIZJE
GENE IZGOTOVLJENIH OBLAČIL. PRI
TRENUTNIH CENAH USLUG IN BLAGA V
PRODAJI NA DROBNO JE RAZLIKA V CENI OD 20 DO 30%

SREDI RAVNEGA POMURJA

okraj in »Planika« so se nekako dokopali do vseh potrebnih sredstev in zdaj je v Turnišču razširjen obrat z upravnimi poslopi in obratno ambulanto, ki bo pomembna tudi za vse prebivalstvo.

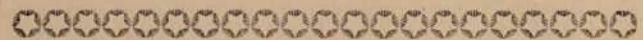
Rekli smo, da bo turniška tovarna čevljev imela 200-milijonko vrednost proizvodnje. Ta številka se bo povečevala in bo leta 1961, ko bo »Planika« izdelala že 1 milijon 410 tisoč parov čevljev v vrednosti treh milijard dinarjev — vsekakor pomemben prispevek. Takrat bomo gotovo že zabeležili močan porast proizvodnje in storilnosti, kot ga beležijo po petih letih obstoja »Planika« v Kranju. Tamkaj so v petih letih povečali proizvodnjo za 394 odstotkov in storilnost posameznika v enem dnevu za 105 odstotke. In ker se je »Planika« že zdaj uvrstila med vodilne tovarne v Jugoslaviji in se je s tem približala evropskemu povprečju, ugotovljamo, da tudi delo v turniški tovarni ne bo smelo zaostajati za že doseženim povprečjem. Torej so se turniški čevljarji lotili velike naloge, ko so začeli s proizvodnjo specialnih modnih čevljev.

Toda — v Turnišču so že izdelali prvih 1000 takih čevljev — v tovarni, ki za nas pomeni zdaj vse — življenje, zaslužek, veselje in radost! kot je povedal turniški mojster Ivan Fličar.

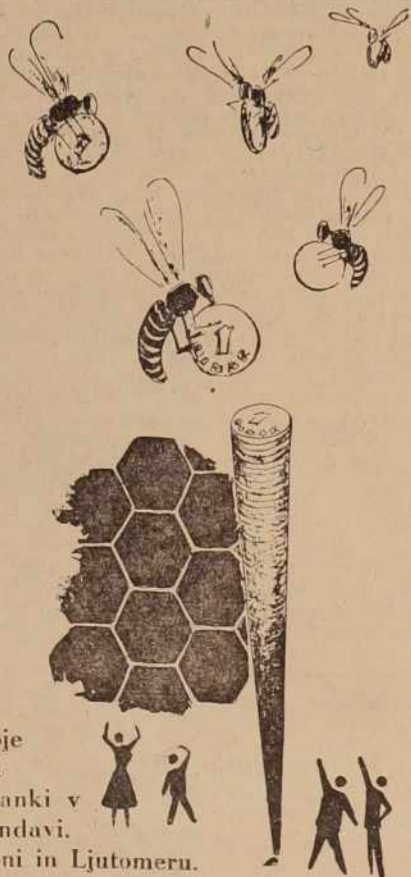
No, in kaj naj še povemo o tovarni čevljev? To kar je rekel ob otvoritvi njen direktor tov. Potočnik: »Prvo obdobje našega dela je končano! Z novim obratom v Turnišču smo vsaj delno za-

mašili vrzel, ki je dolga leta zevala med pomurskimi čevljarji, ki so morali sprčo čedalje manjšega zaslužka opuščati svojo obrt in odhajati na sezonsko delo v Sloveniji in Hrvaški. Odslej bodo delali doma in v njihovem delu jim želimo veliko uspeha.«

Res jim je treba želiti veliko uspeha, kajti njihovo delo je pionirsko. Njihova tovarna bo namreč preobrazila vso tamkajšnje okolje.

Vzor naj Vam bo čebelji rod!

Nalagajte svoje
prihranke pri
Komunalni banki v
M. Soboti, Lendavi.
Gornji Radgoni in Ljutomeru.

Nadaljevanje

Na poti do Lune

Po raznih virih priredil za naše
bralce VIKTOR ŠIREC

Beg od Zemlje in pristanek na Luni in ves načrt medplanetarnega voznega reda — vse to je torej že proučeno. Toda pri vsem tem niso predvidene prometne težave. Kaže pa, da je najbolj važno tisto, kar čaka človeka na poti od Zemlje do Lune ali do kateregakoli že planeta. Tretji Sputnik nam je že sporočil, da je v vesolju in na pragu vesolja še mnogo tega, s čimer človek ne računa in kar utegne biti pogubno zanj. Od tod tudi negotovost in previdnost. Znanstveniki bodo še mnogokrat, preden se bodo odločili poslati v vesolje raketo s človekom, izstrelili v to prostranstvo rakete z živalmi — opicami, psi itd., kot so to že nekajkrat storili.

števaje in potem je nenadoma utihnil. Tedaj je nek znanstvenik pomislil, da bi lahko bil vzrok v premočni radioaktivnosti. Enako napravo, kot so jo imeli v satelitih, je odnesel v laboratorij in jo izpostavil močnemu radioaktivnemu žarčenju. Naprava je naraščanje sevanja pravilno spremljala, potem pa je pri premočnem žarčenju — utihnila.

Tako so spoznali, da je žarčenje v višini nad 200 km mnogo močnejše, kot pa so to znanstveniki pričakovali. Zato so četrti Explorer povsem drugače opremlili. Ta satelit je nosil kar dve Geiger Müllerjevi cevi, pa še dva scintilacijska števca na svojem obodu. Ti števci so lahko prešteli tudi milijon delev: protonov in elektronov na sekundo.

Vaš radio bo več vreden kot nov, ko Vam vanj vgradimo mahnen aparat za sprejem UKW valov. O podrobnostih Vas poučimo v Radio in finomehanični delavnici

»RAFIMUS« MURSKA SOBOTA

Za ljudi je menda najbolj zanimiva ugotovitev — in tudi najbolj svarilna — ta, da je okrog Zemlje pas močnega radioaktivnega žarčenja. Najjasneje govorijo o tem raziskovanja vesolja s pomočjo ameriških umetnih satelitov — Explorerjev. Že pri prvem Explorerju so naprave za merjenje radioaktivnosti zaznale. Radjski signali, ki so jih sprejemale kontrolne postaje, so namreč pripovedovale čudno stvar: o delovanju elektronskega števca, zvezanega z Geiger — Müllerjevo cevjo. Števec je nekaj časa deloval normalno, nato je kazal nekaj časa a pravo, potem pa zopet nič. Tako so znanstveniki te signale sprejemali le od časa do časa in si jih potem niso vedeli pojasniti. Optimisti so pač kratkomašno trdili, da je to posledica napake v merilnih napravah. Ti pojavi so se ponavljali tudi pri drugem Explorerju. Do 200 km je kazal števec normalno, potem se je naglo povečalo njegovo na-

število delev: protonov in elektronov na sekundo. Tako smo torej prišli do zaključka, da smo v pravi kloki smrtonosih žarkov.

Toda od kat to radioaktivno žarčenje? Na to vprašanje je bilo potrebno nekaj časa čakati. Medtem pa so se ugotovitve povzročile pravi preplah med ljudmi, ki se ukvarjajo s pripravami na prvo vesoljsko polsto. To je tudi razumljivo — ko pa so se pojavile ovire, ki jih je skoraj nemogoče premostiti in jim ni mogoče najti izvora.

Ta obroč žarčenja so polagoma spravili v zvezo z zemeljskim magnetnim poljem. Teorija o tem pojavu je izdelal Robert Jastrow z znanstveniki v uradu, ki se ukvarja z urejanjem in proučevanjem podatkov, sprejetih od umetnih satelitov.

Po trditvah dr. Jastrowa tvorijo obroč radioaktivnega žarčenja elektroni in protoni, ki se z velikansko hitrostjo gibljejo od južnega magnetnega tečaja k severnemu in nazaj. Kot nevidni tirni vožnji silnice zemeljskega magnetnega polja. Ti delci ne dosežejo tal zaradi koncentracije zemeljskega magnetnega polja nad severnim in južnim tečajem in zato tam preskakujejo in se vršijo od tečaja do tečaja. Nad tečajem se v višini 200 do 500 km torej odbijajo in letijo nazaj proti drugemu magnetnemu polju. Hitrosti teh delev so izredno velike, saj potrebuje proton z visoko energijo le delce sekunde za razdaljo med obema poloma in če se pri preletih ne spusti pod 500 km višine, lahko ostane na svojih poteh tudi več let. Prav to gibanje segreva višje plasti zemeljskega ozračja. Ker pa je nad obema magnetnima poloma gostota delev največja, je tam tudi največ trčenja in najmočnejše zavorno delovanje. Zato so visoke plasti atmosfere nad severnim in južnim magnetnim polom precej toplejše kot plasti v isti višini nad ekvatorjem. To je bilo dokazano že tudi z meritvami.